

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
CENTRUM INFORMATIZACE A VÝPOČETNÍ TECHNIKY

INFORMAČNÍ BULLETIN CIV

První krůčky

po výpočetním prostředí ZČU

2008

Uvedené příspěvky jsou dílem kolektivu autorů CIV.

Redakční rada pracovala ve složení K. Stašková, R. Bodó a J. Bořík
Návrh obálky a typografie K. Stašková.
Grafická úprava obálky V. Kořínek.

Publikace neprošla jazykovou ani grafickou úpravou.

Vydání první, náklad 7500 výtisků.
Vydala Západočeská univerzita v Plzni.

Copyright © Centrum informatizace a výpočetní techniky, 2008.

ISBN 978-80-7043-720-9

Obsah	i
1 Jednotný identifikační systém (JIS)	2
1.1 JIS karta	2
1.2 Informace o JIS kartách	2
1.3 Kontakty	2
2 Jak získat konto v síti WEBnet	3
2.1 Registrace studentského konta	3
2.2 Standardní přístupová oprávnění	8
2.3 Problémy s kontem	8
2.4 Zásady používání konta	8
3 Počítačová síť WEBnet	10
3.1 WEBnet– počítačová síť ZČU	10
3.2 Připojení mobilních zařízení	12
3.3 VPN – vzdálené připojení do sítě WEBnet	16
3.4 Kolejní síť	16
4 Služby výpočetního prostředí ZČU	21
4.1 Projekt ORION	21
4.2 Jednotná autentizace	21
4.3 Elektronická pošta	23
4.4 Sdílený diskový prostor	25
4.5 Tiskové služby	26
4.6 Další služby	27
4.7 Odkud mohu služeb využívat	27
4.8 Kde hledat pomoc	29

5	HelpDesk CIV	30
5.1	Základní informace	30
5.2	Jak HelpDesk kontaktovat	30
5.3	Osobní návštěva HelpDesku	31
5.4	Systém Request Tracker — RT	32
5.5	Často řešené problémy	33
5.6	Další zdroje informací	35
6	Portál ZČU	37
6.1	Co je to portál a co obsahuje	37
6.2	Jak se do portálu dostanu	38
6.3	Technické informace	39
7	Courseware	40
7.1	Courseware pro učitele	40
7.2	Courseware pro studenty	42
8	Počítače a studium – IS/STAG	43
8.1	Harmonogram akademického roku	44
8.2	Uživatelské rozhraní IS/STAG	44
8.3	Portálové rozhraní IS/STAG	44
8.4	Ostatní funkce IS/STAG mimo portál	52
9	Univerzitní knihovna	54
9.1	Co vám knihovna nabízí	54
9.2	Jak využívat služeb knihovny	55
9.3	Jak vyhledat knihy v knihovním fondu	55
9.4	Rezervace a prodlužování výpůjček po Internetu	55
9.5	Kontakty a otevírací doba	56
9.6	Kde hledat pomoc	58
9.7	Nejčastější dotazy	58
A	Pravidla používání sítě WEBnet	60
B	Provozní řád veřejných počítačových učeben CIV	68
C	Provozní řád pro připojování mobilních zařízení	71
D	Provozní řád kolejních sítí ZČU	73

VÁŽENÍ STUDENTI,

tato příručka je určena především pro vás, nastupující studenty prvních ročníků, ale věříme, že i ostatní studenti v ní naleznou užitečné informace, které průběžně využijí po celou dobu studia.

V první řadě se dozvíte proč a jak si založit své konto a co pro vás bude znamenat jednotná identita v prostředí ORION v průběhu celého vašeho studia. Dále zde naleznete užitečné návody, např. jak si změnit heslo, k čemu je vám JIS karta a řadu dalších důležitých informací. Na vnitřní straně obálky pak najdete seznam veřejných učeben, kde můžete samostatně pracovat a řešit zadané studijní úkoly. Součástí této příručky je také přehled základních pravidel, která musíte v rámci své práce dodržovat – jejich plné znění najdete v přílohách uvedených na závěr publikace.

Naším cílem je, abychom vás ve stručnosti seznámili se základními pojmy a představili vám nejdůležitější služby, které budete při svém pobytu na Západočeské univerzitě v Plzni potřebovat a které jsou centrálně poskytovány *Centrem informatizace a výpočetní techniky (CIV)*. CIV je útvar s celouniverzitní působností garantující dlouhodobý strategický a koncepční rozvoj, jakožto i implementaci informačních technologií v rámci distribuovaného výpočetního prostředí ZČU.

Tato příručka v žádném případě neposkytuje detailní a vyčerpávající popis všech služeb, které můžete v průběhu studia využívat. Řadu dalších užitečných a zajímavých informací najdete také na stránkách uživatelské podpory nebo vám je rádi poskytnou přímo pracovníci *HelpDesku*. Více informací o uživatelské podpoře, kterou vám CIV poskytuje pro řešení veškerých vašich problémů spojených s výpočetním prostředím ORION, se dočtete v samostatné kapitole.

Mnoho pohody a příjemných chvil strávených s ORIONem vám přeje

Jednotný identifikační systém (JIS)

1.1 JIS KARTA

JIS karta vám bude sloužit po dobu celého studia jako oficiální průkaz studenta ZČU a její používání je obecně upraveno směrnicí rektora č. 2R/2006.

Kartu budete denně používat k elektronickému i vizuálnímu prokazování své totožnosti, při přístupu do budov či laboratoří, stravování v menze, půjčování knih v univerzitní knihovně a při využívání řady dalších služeb spojených s vaším studiem. Zacházejte s ní proto šetrně a noste ji stále u sebe.

1.2 INFORMACE O JIS KARTÁCH

Se svojí novou JIS kartou jste obdrželi základní informace v tištěné podobě. Veškeré informace o JIS naleznete vždy v aktuální podobě jako součást dokumentace uživatelské podpory HelpDesku CIV na adrese

<http://support.zcu.cz/jis>

1.3 KONTAKTY

Manipulaci s JIS kartami (výdej, vracení, ztráty, poškození, kauce...) a řešení vašich problémů zajišťuje HelpDesk CIV. Podrobnosti a další informace najdete v kapitole 5 o uživatelské podpoře.

Přístupy do objektů a učeben zřizuje vždy jejich vlastník nebo určený lokální správce JIS, na které se obračejte se svými požadavky.

Jak získat konto v síti WEBnet

Základním nástrojem pro práci ve výpočetním prostředí je uživatelské konto, elektronická identita studenta spojená se službami jako je poštovní schránka či diskový prostor. V síti ZČU WEBnet je většina centrálně poskytovaných služeb vázána na jednotné uživatelské konto označované *ORION konto*.

Uživatelské konto může získat každý student ZČU, splní-li všechny náležitosti pro vydání průkazu studenta – JIS karty. Stačí absolvovat jednoduchou proceduru zvanou registrace. Zřízením konta student přijímá spolu se svojí novou elektronickou identitou i podmínky pro její užívání (viz pravidla uvedená dále v příloze A).

2.1 REGISTRACE STUDENTSKÉHO KONTA

Konto si registruje každý student sám. Vlastní procedura vytvoření konta probíhá následovně:

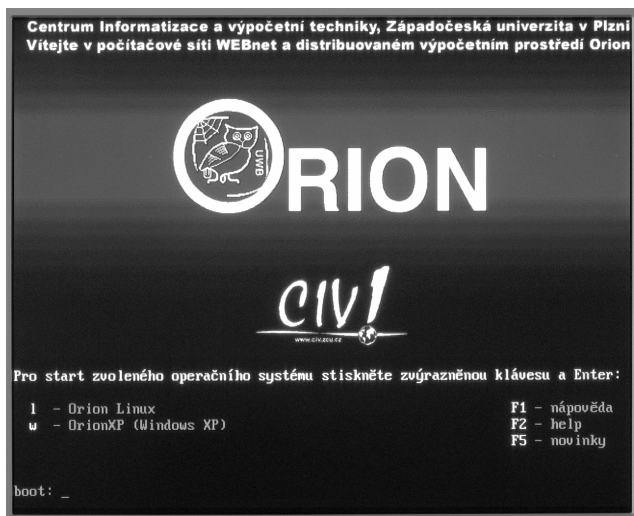
1. Běžným způsobem si vyzvedněte vaši *identifikační kartu JIS* na určeném místě. Na potvrzení o převzetí JIS karty budou mimo jiné uvedeny vaše osobní registrační klíče (**Registrační ID** a **Registrační heslo**) a současně dostanete další informace. Všechny přiložené materiály si *důkladně prostudujte před započítím vlastní registrace*.

Vaše registrační klíče jsou *tajné* a budete je potřebovat pouze při registraci konta. V případě jejich vyzrazení se vystavujete nebezpečí, že vaše konto může někdo jiný zneužít!

2. Vyhledejte kteroukoli veřejnou učebnu a vyberte si libovolný neobsazený počítač. Umístění veřejných učeben v Plzni

najdete na vnitřní straně obálky, v Chebu lze využít učebny CD201 a CD203 v Hradební 22.

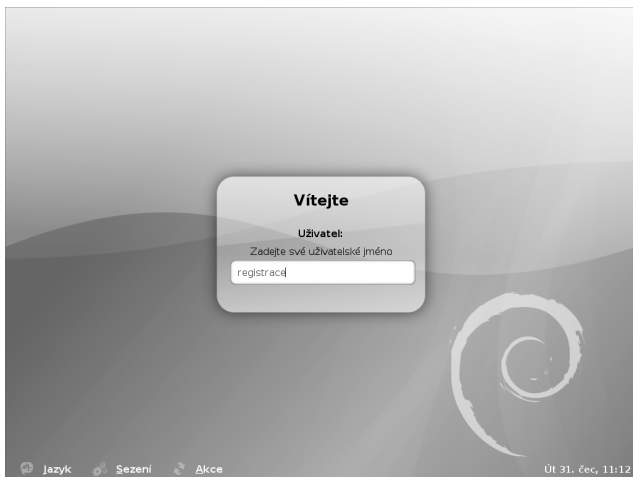
3. Pokud je již počítač nastartován do prostředí ORIONLINUX a je zobrazena výzva správce přihlášení Gnome (obr. 2.2), přeskočte následující bod a pokračujte rovnou přihlášením do operačního systému.
4. Pokud není počítač připraven, zapněte jej nebo proveďte restart počítače. V případě potíží stiskněte tlačítko Reset. Po naběhnutí stroje zvolte z úvodního boot menu ORIONLINUX (obr. 2.1).

Obrázek 2.1: Startovací nabídka počítačů v učebnách CIV.

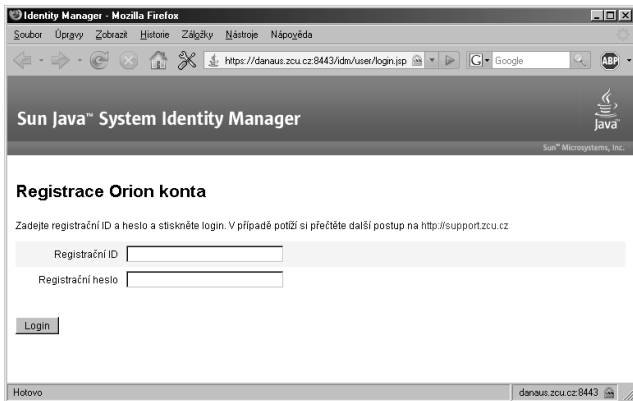
Vyčkejte dokončení startu operačního systému a zobrazení přihlašovacího okna (obr. 2.2).

5. Do položky Username: запиšte registrace a stiskněte klávesu Enter, čímž se přihlásíte jako uživatel registrace. Následnou položku Password: nevyplňujte, pouze opět stiskněte klávesu Enter.

Obrázek 2.2: Přihlašovací obrazovka ORIONLINUX.

6. Vlastní registrace uživatele probíhá přes webovou aplikaci na adrese <http://registrace.zcu.cz>. Prohlížeč s touto adresou naběhne bezprostředně po přihlášení. Na úvodní stránce (obrázek 2.3) zadejte do formuláře své registrační údaje (Registrační ID a Registrační heslo) a stiskněte tlačítko Login.
7. Pokračujte odkazem Registrace Orion konta do registračního formuláře (viz obrázek 2.4). V tomto formuláři zadejte vámi zvolené uživatelské jméno (Orion login). Svě uživatelské jméno volte uvážlivě, berte ohled na to, že bude používáno mimo jiné jako vaše oficiální e-mailová adresa po celou dobu studia.

Obrázek 2.3: Přihlašovací obrazovka registračního programu.

Uživatelské jméno je možné složit z písmen bez diakritiky a číslic, *maximální délka jména je 8 znaků*.

Dále zadejte do formuláře dvakrát vámi zvolené Orion heslo. *Heslo musí obsahovat alespoň 6 znaků* vybraných ze dvou různých kategorií: malá písmena, velká písmena, číslice, interpunkční znaménka, ostatní znaky. Heslo volte přiměřeně složité, dobře si jej zapamatujte a nikomu nesděluje.

Po stisknutí tlačítka **Submit** jsou všechny údaje odeslány k ověření na server. Pokud jméno nebo heslo nevyhovuje, je zobrazena odpovídající chybová zpráva a formulář k zadání správných údajů.

Nejčastější důvody odmítnutí údajů jsou:

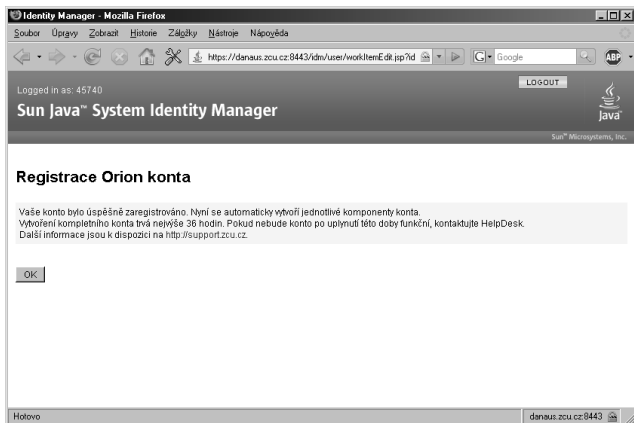
- *Login již existuje* – uživatelské jméno musí být unikátní, vámi zvolené už někdo používá. Zvolte jiné jméno nebo přidejte na konec loginu číslici (například novak7).

Obrázek 2.4: Registrační formulář.

- *Příliš jednoduché heslo* – zvolte složitější heslo dle výše uvedených zásad.
- *Heslo a jeho opakování se neshoduje* – zadejte obě položky hesla znovu.

Po úspěšném zadání se zobrazí obrazovka se závěrečnou zprávou (obr. 2.5). V tomto okamžiku jsou z vaší strany všechny náležitosti splněny a konto vám bude automaticky založeno a připraveno k použití do 24 (nejpozději 36) hodin. Na závěr ukončete registrační aplikaci a odhlaste se z operačního systému.

V průběhu registrace *neodcházejte od počítače*. Pokud se například potřebujete během registrace poradit s HelpDeskem, ukončete registrační program a odhlaste se. Registrační proceduru můžete spustit kdykoli znovu; dokud registrace nedoběhla úspěšně, zůstávají vaše registrační klíče v platnosti.

Obrázek 2.5: Závěr registrace.

2.2 STANDARDNÍ PŘÍSTUPOVÁ OPRAVNĚNÍ

Zřízením konta získáváte automaticky přístup k základním službám výpočetního prostředí ORION a máte možnost požádat o přístup k nadstandardním službám. Více se dozvíte v kapitole 4.

2.3 PROBLÉMY S KONTEM

Nejjednodušší ověření funkčnosti konta je přihlášení na kterýkoli stroj ve veřejné učebně nebo vzdáleně z internetu na stránku elektronické pošty <http://webmail.zcu.cz>. V případě problémů se svým kontem se obraťte na HelpDesk CIV (viz kapitola 5).

2.4 ZÁSADY POUŽÍVÁNÍ KONTA

Právě získané konto je vaše elektronická identita, která vám umožní přístup k různým službám v síti WEBnet. Při využívání těchto

služeb nejprve zadáte své uživatelské jméno, aby systém věděl, s kým má tu čest, a pak musíte zadat své heslo, kterým prokážete, že se jedná o vás. Počítač nemá jiné možnosti jak zjistit, že jste to opravdu vy. Pokud tedy někdo zná vaše uživatelské jméno i heslo, může se za vás vydávat a vaším jménem provádět různé činnosti, které by si pod svojí identitou nedovolil. Navenek to však bude vypadat, že pachatelem jste vy. Vzhledem k tomu, že každý uživatel nese odpovědnost za případné zneužití svého konta, je třeba tuto identitu náležitě chránit.

S heslem je tedy potřeba zacházet velmi obezřetně, podobně jako s PINem vaší bankovní karty. Heslo je vaše tajemství a musí to tak zůstat. Nikdo jiný (ani administrátor) nemá žádný legální důvod jej znát. Aby heslo mohlo zůstat utajeno, nemělo by být nikde napsáno a už vůbec ne na lehce dostupném místě. Nejbezpečněji je uloženo ve vaší paměti. Stejně jako u bankovní karty, je v případě podezření na prozrazení hesla či zneužití konta potřeba, ve vlastním zájmu neprodleně kontaktovat HelpDesk CIV. Další informace týkající se volby hesla a dalších rad ohledně počítačové bezpečnosti můžete nalézt ve sborníku *“Devatero rad pro bezpečné používání sítě WEBnet”*, který je k dispozici na pracovišti HelpDesk CIV nebo jej můžete získat v elektronické podobě na adrese

<http://support.zcu.cz/sborniky>

Registrací svého konta také stvrzujete, že souhlasíte s dodržováním určitých pravidel. Porušování těchto pravidel může vést až k disciplinárnímu řízení a vašemu vyloučení ze studia. Pomineme-li platné zákony ČR, pak základním dokumentem, který musíte dodržovat, je vyhláška rektora *“Pravidla používání sítě WEBnet”* (viz příloha A). Využívání některých služeb sítě WEBnet je dále upřesněno vyhláškami a provozními řády.

Základem výpočetního prostředí je vlastní komunikační síť, v našem případě nazývaná WEBnet. Tuto síť lze charakterizovat jako velmi moderní metropolitní síť, na které jsou provozovány různorodé aplikace a činnosti. Od ryze provozních (ekonomická a studijní agenda), přes výukové až po akademické experimenty. Výjimečnosti síti dodává zejména vysoká kapacita spojů a její zapojení do mezinárodní akademické páteřní sítě.

3.1 WEBNET– POČÍTAČOVÁ SÍŤ ZČU

Páteř univerzitní sítě WEBnet má kruhovou topologii v podobě třech kruhů a je založena na optické gigabitové nebo desetigigabitové technologii (obr. 3.1). Vysokorychlostní optické připojení mají v současnosti všechny budovy včetně kolejí. Koncová pracoviště jsou připojována výkonnými koncovými prvky a to dle potřeby i rychlostí 1 Gb/s na stanici.

3.1.1 ZÁKLADNÍ SLUŽBY SÍTĚ POSKYTOVANÉ STUDENTŮM

- *Připojení notebooků* – bezdrátové připojení včetně mezinárodního projektu *eduroam* a vyhrazená místa pro pevná připojení. Podrobnosti najdete v kapitole 3.2.
- *VPN – vzdálené připojení do sítě WEBnet*. Podrobnosti najdete v kapitole 3.3.
- *Kolejní síť* – připojení do sítě WEBnet pro studenty, kteří bydlí na kolejích ZČU. Více dále v kapitole 3.4.

3.1.2 PŘIPOJENÍ DO INTERNETU

Univerzitní síť WEBnet je připojena do Internetu prostřednictvím české národní akademické výzkumné páteřní sítě pojmenované CESNET2¹ v jejím bodě přítomnosti (GigaPoP Plzeň) umístěném v budově informačního centra ZČU Plzeň-Bory. Přístupová rychlost připojení WEBnetu do GigaPoP CESNET2 v Plzni je 10 Gb/s. PoP CESNET2 v Plzni tvoří páteřní uzel tranzitního typu, který je připojen rychlostí nesčítající se kapacitou 4×10 Gb/s do Prahy s možností navýšení až na 32×10 Gb/s, do Českých Budějovic 10 Gb/s a 100 Mb/s do Chebu.

CESNET2 je národní vysokorychlostní počítačová síť určená pro vědu, výzkum, vývoj a vzdělávání. V současné době propojuje většinu univerzitních měst v ČR. Největší z nich (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, České Budějovice a Hradec Králové) spojují optické páteřní trasy s propustností až 10 Gb/s. Kromě vysokých škol jsou k síti CESNET2 připojeny i některé střední školy, nemocnice, knihovny či městské a krajské úřady.

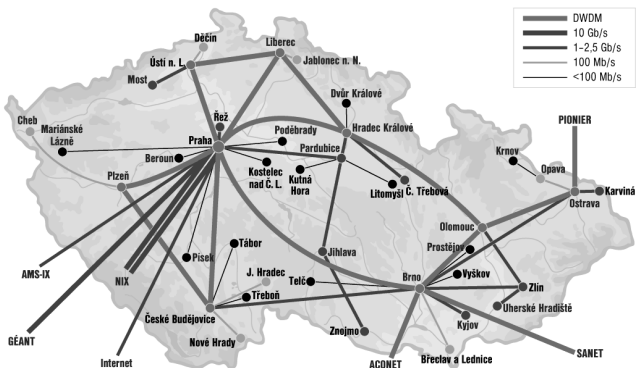
CESNET2 má tři nezávislá zahraniční připojení – jedno do evropské sítě GÉANT pro převážně akademický provoz (kapacita 10 Gb/s), druhé je přímo do USA (kapacita 1,8 Gb/s) a třetí do propojovacího uzlu AMS-IX v Amsterdamu (kapacita 1 Gb/s). Do českého Internetu je CESNET2 připojen přes NIX.CZ (kapacita 2×10 Gb/s). Dále jsou samostatná připojení (kapacita 10 Gb/s) do akademických sítí v Polsku, Rakousku a na Slovensku.

CESNET však není jen akademickým poskytovatelem připojení k Internetu. Pod jeho hlavičkou každoročně běží několik výzkumných projektů. Řešiteli jsou nejen zaměstnanci CESNETu a členských organizací, ale také někteří studenti.

3.2 PŘIPOJENÍ MOBILNÍCH ZAŘÍZENÍ

Studenti mohou připojovat svá mobilní zařízení (notebook, PDA apod.) do sítě WEBnet na místech k tomu určených (drátové

¹<http://www.cesnet.cz>

Obrázek 3.2: Topologie sítě CESNET2.

připojení) nebo bezdrátově (WiFi síť). Detailní a aktuální informace hledejte na http://support.zcu.cz/mobilni_pripojeni.

3.2.1 KDE JE MOŽNÉ SE PŘIPOJIT?

Pevné připojení (ethernetovým kabelem typu UTP, 1000Base-T) je možné v učebnách UI213 (14 pracovišť), HJ306 (8 pracovišť), UL402 (8 pracovišť) a EP207 (8 pracovišť).

Bezdrátové připojení (WiFi, IEEE 802.11a/b/g/n o rychlostech 10/54/300 Mb/s) je k dispozici ve všech hlavních budovách ZČU v Plzni i Chebu. Aktuální seznam přístupových bodů najdete na výše uvedené webové stránce.

Připojování studentských notebooků do jiných míst sítě WEBnet (např. v učebnách) obecně *není dovoleno*, resp. se řídí speciálním režimem.

3.2.2 PODMÍNKY PŘIPOJENÍ

Služba pevného i mobilního připojení není vázána na registraci konkrétního zařízení a je dostupná všem oprávněným uživatelům, tj. každý uživatel sítě WEBnet s platným ORION kontem získává automaticky přístup ke službě připojení mobilních zařízení a navíc se stává členem panevropské akademické roamingové služby *eduroam*. To znamená, že může využívat službu připojení mobilního zařízení u všech akademických institucí, které se projektu *eduroam* účastní. Jejich aktuální seznam je na adrese <http://www.eduroam.cz>.

Pro autentizaci uživatele do služby mobilního připojení je třeba si zřídit speciální heslo. Toto heslo musí být *rozdílné* od hesla konta ORION (uživatelské jméno je stejné) a podléhá *speciálnímu režimu s omezenou platností*. Nastavení hesla pro mobilní připojení a prodloužení jeho platnosti provádí uživatel na základě prokázání své ORION identity samoobslužně na adrese

<https://eduroam.zcu.cz/login/>

3.2.3 BEZDRÁTOVÁ PŘIPOJENÍ – WiFi

Základní informace pro využívání bezdrátového připojení:

- Vaše mobilní zařízení (notebook) musí mít síťovou kartu nebo jiné zařízení (např. USB klient) s certifikací WiFi (standardy IEEE 802.11a/b/g/n) a funkčními ovladači tohoto bezdrátového rozhraní.
- Vhodnými operačními systémy jsou Windows 2000/XP/Vista nebo Linux s jádrem 2.4 nebo vyšším.
- Pro autentizaci se používá IEEE 802.1x protokol PEAP a výše uvedené heslo pro služby mobilního připojení.

Pokud vaše zařízení nepodporuje IEEE 802.1x s protokolem PEAP, lze použít náhradní, avšak nedoporučovaný, způsob připojení *zcu-mobile*. Zde postačí WWW prohlížeč nepodporující JavaScript, ve kterém nesmějí být blokována tzv. pop-up okna.

- Využívání bezdrátových sítí WLAN přináší zvýšené riziko odposlechnutí přenášených dat i neoprávněného využívání samotné sítě WLAN. Pro ověření je možné používat šifrování dat WEP, WPA a WPA2 v závislosti na možnostech vašeho zařízení.
- Postup správného nastavení bezdrátové karty popisují návody na adrese

<http://eduroam.zcu.cz>

3.2.4 PEVNÁ PŘIPOJENÍ – ETHERNET

Základní informace pro využívání ethernet připojení:

- Potřebujete notebook s ethernetovou síťovou kartou nebo jiným ethernetovým zařízením (např. USB klient) standardu IEEE 802.3 (10/100/1000 Mb/s) a funkčními ovladači tohoto rozhraní.
- Pro autentizaci se používá IEEE 802.1x protokol PEAP a výše uvedené heslo pro služby mobilního připojení.

3.2.5 PRAVIDLA PŘIPOJENÍ

Připojení studentských notebooků podléhá vnitřním směrnícím uvedeným v příloze A a C.

Pro stahování většího objemu dat nebo v případě provozování datově náročných aplikací používejte zásadně klasického připojení notebooků ethernetovým kabelem. Všichni bezdrátově připojení účastníci v jedné lokalitě totiž sdílejí poloduplexní pásmo cca 11 nebo 54 Mb/s, což je reálně 8× až 30× méně než vyhrazených plně duplexních 100 Mb/s u obvyklého připojení jedné pracovní stanice.

3.3 VPN – VZDÁLENÉ PŘIPOJENÍ DO SÍTĚ WEBNET

Tato služba poskytuje bezpečné a spolehlivé zpřístupnění citlivých univerzitních zdrojů sítě WEBnet oprávněným uživatelům z veřejného Internetu.

Uživatel programem Cisco VPN Client vytvoří bezpečné šifrované spojení IPSec tunelem mezi jeho počítačem a VPN koncentrátorem umístěným v síti WEBnet. Pro ověření uživatele je použito stejné uživatelské jméno a heslo, která má v prostředí ORION. Uživateli je dynamicky přidělena veřejná IP adresa z rozsahu 147.228.232.128–147.228.233.254. Podrobnější informace o službě VPN – vzdálené připojení do sítě WEBnet hledejte na adrese

<http://support.zcu.cz/vpn>

3.4 KOLEJNÍ SÍŤ

Kolejní sítě jsou provozovány v ubytovacích zařízeních SKM (Máchova, Baarova, Klatovská, Borská, Bolevecká a Dyleňská) i v některých dalších ubytovacích zařízeních mimo ZČU.

Následující text se týká pouze kolejí ve správě SKM. Správu ostatních sítí zajišťují jejich vlastníci. Níže se dozvíte o možnostech připojení osobního počítače do kolejní sítě, která je připojena k síti WEBnet.

3.4.1 PŘIPOJENÍ KOLEJÍ K SÍTI WEBNET

Jednotlivé kolejní sítě mají různou konektivitu. Následující přehled nabízí základní informace o dané kolejní síti. Níže uvedené WWW stránky jsou přístupné pouze z počítačů v kolejních sítích.

- bk.zcu.cz (koleje lokalita Borská: A1, A2, A3, A-zam.)
 - strukturovaná kabeláž 10/100 Mb/s, všechny porty na prepínačích,
 - budovy propojené optickými kabely s rychlostí 1 Gb/s,

- připojení sítě je optickým vláknem o rychlosti 1 Gb/s,
- <http://www.bk.zcu.cz>
- **mk.zcu.cz** (koleje lokalita Máchova: M14, M16, M20, B36, K1)
 - strukturovaná kabeláž 10/100 Mb/s, všechny porty na přepínačích,
 - budovy propojené optickými kabely s rychlostí 1 Gb/s,
 - připojení sítě je optickým vláknem o rychlosti 1 Gb/s,
 - <http://www.mk.zcu.cz>
- **lk.zcu.cz** (koleje lokalita Bolevecká–Lochotín: L1, L2)
 - strukturovaná kabeláž 10/100 Mb/s, všechny porty na přepínačích,
 - budovy propojené optickými kabely s rychlostí 1 Gb/s,
 - připojení sítě je optickým vláknem o rychlosti 1 Gb/s,
 - <http://www.lk.zcu.cz>
- **ch.zcu.cz** (Dyleňská 24, Cheb)
 - v budově je síť převážně založená na strukturované kabeláži 10/100 Mb/s s přepínači,
 - síť připojena bezdrátovým pojitkem o rychlosti 54 Mb/s,
 - <http://www.ch.zcu.cz>

Všechna připojení kolejních sítí k síti WEBnet (potažmo k Internetu) jsou *plně ve správě CIV*, vnitřní síť kolejí obhospodařují správci z řad studentů (viz dále).

3.4.2 CHCI SE PŘIPOJIT

Jak již bylo výše naznačeno, připojení k místní síti závisí na typu koleje, na které jste ubytováni. Zeptejte se ve svém okolí (třeba na vedlejším pokoji), co musíte udělat, abyste se mohli připojit ke

kolejní síti. Na některých kolejích se může stát, že správci vybírají symbolický poplatek na financování místní samosprávy. Nejedná se však o platbu za připojení k Internetu, to je zdarma.

Na většině kolejí budete potřebovat k připojení znalost hardwarové adresy vaší síťové karty,² jméno vašeho stroje (podle kterého jej budou moci ostatní uživatelé sítě nalézt) a číslo zásuvky, do které se chcete připojit. Tyto informace vyplňte do registračního formuláře³ na adrese

<https://knet.zero.zcu.cz>

Místního správce pak jen požádáte o potvrzení těchto údajů. Registraci je možné provádět s anonymní IP adresou, automaticky získanou z DHCP pouze za účelem provádění registrace.

3.4.3 OMEZENÍ KONEKTIVITY

Služba konektivity pro kolejní síť se řídí restriktivnější politikou než výše popsané služby sítě WEBnet.

- Základním pravidlem je zákaz přístupu na zdroje umístěné v kolejní síti z Internetu.
- Pro přístup z kolejí do Internetu jsou blokovány následující porty:
 - 135, 137, 138, 139, 445, 1025, 1639, 5000, 5554, 9996 (RPC, SMBFS a nejčastěji zneužívané porty⁴),
 - 411–413, 1214, 3531, 4661–4665, 6345–6348, 6881–6889 (škodlivé porty zneužívané k P2P sítím),

²Jedná se o dvanáctimístné hexadecimální číslo (například 00:0D:9D:9B:A6:22), které lze zjistit programem dodávaným se síťovou kartou nebo příkazem operačního systému. V OS Windows lze použít program winipcfg nebo ipconfig, v Linuxu je k dispozici program ifconfig.

³Registrační formulář je přístupný pouze z kolejní sítě.

⁴Tj. porty, které často využívají viry ke svému šíření.

- 25 (SMTP – Simple Mail Transfer Protocol je nahrazen portem 465 – Simple Mail Transfer Protocol over SSL),
- veškerý provoz na VPN servery pro vzdálené připojení do sítě WEBnet.

Jednotlivé kolejní sítě mají možnost stanovit si vlastní omezení navíc. Důvodem pro zavedení takového opatření může být bezpečnost nebo ochrana přenosového pásma spojů, přes které jsou koleje připojeny.

3.4.4 SPRÁVCI KOLEJNÍCH SÍTÍ

Pro každou kolejní síť deleguje CIV jednoho studenta, který je *hlavním správcem* dané sítě. Tento správce je určen, aby se staral o správný chod sítě a tlumočil CIVu případné požadavky a problémy se sítí, o kterou se stará. Hlavní správce má další studenty, kteří se na správě sítě podílejí. Tito lidé to dělají ve svém volném čase, važte si toho. Aktuální seznam správců najdete na

<http://support.zcu.cz/koleje>

3.4.5 KDYŽ MÁM PROBLÉM

Pokud máte problém, zkuste se zeptat “služebně” staršího studenta nebo navštivte místní webserver, na kterém najdete mnoho užitečných informací a často také diskusní fórum. Za správcí s vaším problémem zajděte pouze v případě, že všechny vaše předchozí pokusy selhaly.

3.4.6 PODMÍNKY UŽÍVÁNÍ PŘÍPOJENÍ

Kolejní síť je součástí sítě WEBnet a její využívání podléhá interním směrnícím uvedeným v příloze A a D.

V kolejích, kde už je instalována profesionální kabeláž a síťové přípojky na pokojích (tedy L1, L2, A1, A2, A3, A4, M14, M16, M20, K1 a B36), je zakázáno vytváření počítačové sítě mimo existující počítačovou infrastrukturu.

Do kolejní sítě je zakázáno zasahovat a přidávat vlastní aktivní prvky (přepínač, přístupový bod pro bezdrátovou síť apod.). Dále je na všech kolejích z důvodu bezpečnosti zakázáno vedení kabelů mimo plášť budovy.

Služby výpočetního prostředí ZČU

Uživatel výpočetního prostředí ZČU (po získání uživatelského konta) má kromě vybavení laboratoří a jiných přímo přístupných zdrojů k dispozici i služby výpočetního prostředí, které jsou z jeho hlediska “kdesi v síti”. Uživateli jsou přístupné z mnoha koncových platform a zařízení (stanic). Tato kapitola poskytuje přehled základních služeb, které může student či zaměstnanec ZČU využívat, přičemž většina z nich je k dispozici automaticky každému ihned po zřízení uživatelského konta.

Tato kapitola popisuje stav, zdroje a služby poskytované celouniverzitně CIVem. Krom toho existují další katedrální a fakultní zdroje, kde může být situace a dostupnost služeb odlišná.

4.1 PROJEKT ORION

Jádrem výpočetního prostředí ZČU je projekt ORION– distribuované výpočetní prostředí poskytující hlavní služby udržované v rámci ZČU centrálně CIVem a dostupné všem studentům a zaměstnancům. V níže uvedeném textu se budeme zabývat pouze službami tohoto výpočetního prostředí.

4.2 JEDNOTNÁ AUTENTIZACE

Základní službou výpočetního prostředí je jednotný mechanismus prokázání elektronické identity uživatele. Identita je zjednodušeně řečeno právě to uživatelské konto, které si musíte pro práci ve výpočetním prostředí registrovat postupem uvedeným v kapitole 2. Uživatelské jméno (ORION login) vás jednoznačně identifikuje vůči

všem službám i ostatním uživatelům. Heslo slouží jako důkaz příslušnosti k této vaší elektronické identitě.

Použitá technologie *Kerberos* dovoluje poskytování služby centrální autentizace (důvěryhodného prokázání elektronické identity) dalším službám a aplikacím, proto se uživatel setkává s touto základní službou (ač většinou nevědomě) na mnoha místech. Neškodí na tomto místě zopakovat, že v rámci ZČU je tato identita jednou ze základních věcí (podobně jako výkaz o studiu či karta JIS), na kterou je třeba dbát a chránit ji jako své důležité soukromé vlastnictví.

4.2.1 ZMĚNA HESLA

Bezpečnostní politika prostředí ORION vyžaduje, aby si uživatelé heslo pravidelně měnili alespoň každých šest měsíců. Překročí-li stáří hesla tuto dobu, budete nejprve dostávat upozornění e-mailem po dobu dvou měsíců, potom bude vaše konto zablokováno a začne běžet čtyřměsíční ochranná doba, ve které si můžete heslo samoobslužně přes web změnit a tím konto odblokovat. Po uplynutí ochranné doby vám konto může být odblokováno pouze při osobní návštěvě HelpDesku CIV nebo pověřeného správce.

Heslo si můžete změnit několika způsoby (viz strana 33 nebo <http://support.zcu.cz/hesla>), avšak u zablokovaného konta lze použít pouze webové rozhraní

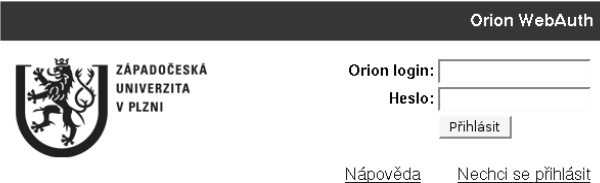
<https://heslo.zcu.cz>

4.2.2 AUTENTIZACE K WEBOVÝM APLIKACÍM

Své ORION jméno a heslo budete také potřebovat k přístupu na některé internetové stránky (resp. webové servery) univerzity. Většina z nich je zařazena do systému jednotného přihlašování *Single Sign-On (SSO)*, což znamená, že při přístupu na webový server jste přeměrováni na centrální službu ORION WebAuth,¹ kam zadáte svoje heslo (obr. 4.1). Pokud zadáváte svoje ORION heslo

¹<https://webkdc.zcu.cz>

do nějaké webové aplikace (zejména mimo ORION WebAuth) dbejte základních zásad: mějte korektně instalovaný certifikát certifikační autority ZČU² a “neodklepávejte” případná varování o tom, že certifikát webové aplikace nebylo možno ověřit.

Orion WebAuth

 ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Orion login:

Heslo:

[Nápověda](#) [Nechci se přihlásit](#)

Kde to jsem? Kam jsem se to zase dostal?

Webový server, na který se snažíte přihlásit, byl zařazen do domény jednotného přihlášení (single sign-on, SSO), a vyžaduje ověření vaší identity platným uživatelským jménem a heslem. Stránka, na které se právě nacházíte, je vstupním bodem k webovým serverům ZČU zařazeným pod systém jednotného přihlašování. To znamená, že svoji identitu prokážete skrze tuto stránku prvnímu serveru, na který chcete přistupovat, a tím jste automaticky přihlášen(a) i k ostatním serverům v doméně.

Výhody

Větší pohodlí pro uživatele (heslo zadávají jen jednou) a technicky vyšší bezpečnost: mezi prohlížečem a webovým serverem se neposílá heslo, ale jen autentizační token. Platnost tokenu je navíc časově omezena.

Obrázek 4.1: Obrazovka jednotného přihlašování.

4.3 ELEKTRONICKÁ POŠTA

V rámci projektu ORION má každý uživatel automaticky zřízenou jednu centrální poštovní schránku, která může obsahovat různé složky.

Tato poštovní schránka má adresu, která se odvíjí od uživatelského jména, tj. pro studenta je adresa elektronické pošty vždy ve tvaru

login@students.zcu.cz

²<http://support.zcu.cz/certifikaty>

K poštovní schránce lze přistupovat z prostředí ORION i odkudkoliv z Internetu podporovanými poštovními klienty³ (pine, Mozilla Thunderbird) nebo prostřednictvím WWW brány na adrese

<https://webmail.zcu.cz>

Mezi další služby poskytované systémem elektronické pošty ORIONU lze zařadit zejména antivirové a antispamové kontroly, možnost přeměrování pošty na jinou adresu a možnost automatického třídění došlé pošty do složek na základě uživatelem definovaných pravidel. K dispozici je i adresář všech studentů a zaměstnanců ZČU přístupný protokolem LDAP.

4.3.1 KAPACITA POŠTOVNÍ SCHRÁNKY

Standardní velikost diskového prostoru pro poštu je v současné době stanovena na 20 MB, který si můžete sami zvýšit na extra limit 500 MB. Tento limit slouží jak pro uložení nově doručované pošty, tak pro již přečtenou poštu, pokud ji uživatel nesmaže. Pro správnou funkci doručování pošty je třeba dbát na to, aby uživatel měl stále dostatek volného prostoru pro novou poštu.

Bližší informace o aktuálním využití uživatelského diskového prostoru pro elektronickou poštu a o přeměrování či třídění pošty, lze nalézt na adrese

<http://mail.zcu.cz>

Zde je také k dispozici dokumentace popisující nastavení běžných klientů elektronické pošty pro využití této služby.

4.3.2 POVINNOST ČÍST ELEKTRONICKOU POŠTU

Na vaši školní e-mailovou adresu vám budou zasílány důležité informace o zapsaných předmětech, termínech zkoušek a dalších významných událostech týkajících se studia.

³Resp. prostřednictvím libovolného klienta s podporou zabezpečeného protokolu IMAP nebo POP3.

Podle statutu ZČU musí mít student zřízení univerzitní poštovní schránku a sledovat obsah do ní doručených zpráv. Zaslání e-mailu na jeho školní adresu je považováno za rovnocenné písemnému dopisu (až na zákonné výjimky).

Pokud chcete využívat e-mailovou schránku u jiného poskytovatele, potom je nezbytné si přeměrovat poštu z univerzitní schránky na jinou adresu. Návod na přeměrování pošty najdete na adrese <http://mail.zcu.cz/dokumentace>.

4.4 SDÍLENÝ DISKOVÝ PROSTOR

V rámci projektu ORION má každý uživatel přidělen svůj diskový prostor (domovský adresář) pro ukládání dat. Tento prostor je určen primárně pro úschovu důležitých dat uživatele, může však také sloužit k jejich sdílení mezi více uživateli (přístup k datům řídí každý vlastník dle svých potřeb).

Data v domovském adresáři uživatele jsou uložena v distribuovaném souborovém systému, přičemž přístup k nim je umožněn ze všech klientských prostředí velmi podobným způsobem. Navíc je možno k nim přistupovat odkudkoli a to jak nativně (použitou technologií je distribuovaný souborový systém AFS), tak protokolem SCP či přes WWW rozhraní. Data jsou centrálně zálohována, navíc poslední záloha (24 hodin) je přístupná uživateli automaticky bez nutnosti kontaktovat službu uživatelské podpory.

Standardní limit diskového prostoru uživatele je v současné době pro studenty 100 MB. Tento prostor získá každý student automaticky.

Dále je k dispozici institut tzv. projektů. Projekt je dodatečný diskový prostor, který slouží typicky pro konkrétní účel a může být sdílen několika uživateli. Lze jej získat na základě žádosti, přičemž v odůvodněných případech lze takto získat zálohovaný a globálně přístupný prostor o velikosti řádově stovek MB.⁴

Na výpočetních uzlech (serverech) jsou samozřejmě k dispozici prostory pro dočasné lokální uložení pracovních dat (tmp adresáře).

⁴<http://support.zcu.cz/projekty>

4.4.1 PUBLIKOVÁNÍ INFORMACÍ NA WWW

Každý uživatel ORIONU získává automaticky možnost vytvářet webové prezentace na adrese

<http://home.zcu.cz/~login>

Stačí tuto prezentaci vytvořit na vyhrazeném místě svého domovského adresáře (t.j. podadresář **public**). Lze využívat skriptování na straně serveru v jazyce PHP.⁵

Prostor s prezentací je přístupný v globálním souborovém systému stejně jako domovský adresář či projekt, lze jej tedy sdílet mezi několika uživateli s možností řízení přístupu, přistupovat k němu vzdáleně apod.

Potřebuje-li uživatel ze svých WWW stránek přistupovat k databázi nebo nějakou jinou speciální funkci, může požádat o zřízení virtuálního webového serveru.⁶

4.5 TISKOVÉ SLUŽBY

V rámci služeb výpočetního prostředí jsou poskytovány i tiskové služby. Jsou přístupné ze všech koncových stanic a realizovány na kvalitních černobílých a barevných laserových tiskárnách. Tiskárny jsou na pracovištích HelpDesku CIV, studovnách univerzitní knihovny a na některých fakultách. Tisk probíhá výhradně prostřednictvím *síťových tiskových front* a je řízen systémem *SafeQ*, který umožňuje tisknout na kterékoliv kompatibilní tiskárně. Tento systém je založen na samoobslužném vyzvednutí tisku – úlohu zaslou do tiskové fronty si student sám odblokuje přiložením JIS karty na příslušný snímač.

Platba za tisk probíhá zálohovým způsobem: student si na svůj tiskový účet vloží zálohu (minimálně 50,- Kč), ze které se odečítají příslušné částky za tisk. Zálohu lze složit pouze v hotovosti na

⁵PHP běží v tzv. *safe mode*, neumožňuje volat externí programy a přistupovat do databází.

⁶<http://support.zcu.cz/virtweb>

pracovišních HelpDesku CIV nebo na dalších místech, například v univerzitní knihovně, a je společná pro všechny tiskárny v režimu SafeQ. Další informace najdete na

<http://support.zcu.cz/tisk>

4.6 DALŠÍ SLUŽBY

ORION nabízí i další služby, jejichž popis přesahuje rámec této publikace. Poznamenejme pouze, že existuje řada služeb, jež nezíská automaticky každý, ale které jsou přístupné pouze na základě (odůvodněného) zájmu ze strany studenta. Jedná se zejména o rozšířenou diskovou kapacitu (prostřednictvím výše popsaného mechanismu projektů) a o výpočetní kapacitu, kde je možno prostřednictvím Západočeského superpočítačového centra⁷ CIVu a projektu *META Centrum*⁸ získat přístup na nejvýkonnější výpočetní prostředky v naší zemi.

Každý uživatel může požádat o hostování SQL databáze pro potřeby výuky. K dispozici je server MySQL nakonfigurovaný jako backend pro webové služby.

4.7 ODKUD MOHU SLUŽEB VYUŽÍVAT

Výše uvedené služby lze používat z různých prostředí a to v různém rozsahu. Proberme však tuto problematiku z hlediska prostředí, se kterým se uživatel setká bezprostředně.

- *Vzdálený terminálový přístup (unix).*

Všechny služby lze používat vzdáleně prostřednictvím uživatelských serverů projektu ORION. Tyto servery jsou unixového typu, terminálový přístup k nim je realizován protokolem ssh. Server se jmenuje `eryx.zcu.cz`.

- *Celouniverzitní učebny ve správě CIV.*

⁷<http://zsc.zcu.cz>

⁸<http://meta.cesnet.cz>

Ve správě CIVu je celkem 17 veřejných počítačových učeben (6×UI, 1×UU, 7×HJ, 1×EP, 2×KL). Tyto učebny poskytují každému studentovi prostředí k individuální práci. Na každém pracovním místě je k dispozici OS s nakonfigurovanými službami ORION, přístupem k Internetu a aplikační programovým vybavením a to jak základním (např. pro práce kancelářského typu), tak speciálním (v souladu s výukovými potřebami fakult).

Existují i celouniverzitní učebny s řízeným přístupem (například učebna výkonných pracovních stanic určená primárně pro CAD systémy); naprostá většina učeben je však přístupná každému studentovi ihned po získání konta.

Seznam učeben, jejich technické vybavení, režim a provozní doba najdete na vnitřní straně obálky tohoto sborníku nebo na internetové adrese <http://support.zcu.cz/ucebny>.

Převážná většina učeben je dnes vybavena počítači platformy PC, přičemž jsou zde k dispozici volitelně dvě pracovní prostředí založené na OS Microsoft Windows (ORIONXP) a OS Debian/Linux (ORIONLINUX).

- *Katedrální a jiné učebny.*

Na ZČU existuje řada katedrálních učeben, jejichž pracovní prostředí je jiné než v učebnách spravovaných CIV, ale poskytuje (v různé míře) možnost přístupu ke službám ORIONU. Tyto učebny jsou zpravidla určeny pro práci omezené skupiny studentů. Informujte se, prosím, na své fakultě či katedře.

- *Ostatní pracoviště na ZČU– WEBnet.*

Všechny služby ORIONU jsou přístupné každému počítači připojenému k univerzitní síti WEBnet. K dispozici je dokumentace popisující potřebné úpravy konfigurace⁹ jednotlivých operačních systémů a aplikačního programového vybavení.

⁹Viz sborník CIV 1/2004 “*Rukověť správce pracovní stanice*”, který naleznete na <http://support.zcu.cz/sborniky>.

Pro pomoc s údržbou koncových stanic uživatelů a zejména pro pomoc při řešení problémů (viry, chyby programového vybavení) je zaměstnancům ZČU k dispozici služba HELPS (kontakt přes HelpDesk). Zde se může zapojit každý kdo má zájem, služba HELPS je na základě nepravidelných konkurzů zajišťována studenty.

- *Vysokoškolské koleje pro studenty ZČU.*

Sítě na VŠ kolejích jsou speciálním případem sítě ZČU, protože jsou zde uplatňována poměrně přísná pravidla omezující přístup ke službám. Tato omezení se však zpravidla týkají služeb poskytovaných kdesi v Internetu, nikoli služeb ORIONU. Více k tomuto tématu viz kapitola 3.4.

- *Počítače mimo WEBnet a ZČU– Internet.*

Naprostá většina služeb ORIONU je dostupná z celého Internetu. Takto lze používat sdílený diskový prostor či poštu příslušným klientem odkudkoli.

4.8 KDE HLEDAT POMOC

Velmi důležitou službou CIV je pomoc uživatelům (HelpDesk). V této publikaci je tomuto tématu věnována celá kapitola 5. Každá katedrální či fakultní učebna má svého *lokálního správce*, který řeší problémy specifické místnímu prostředí. V případě kolejní sítě funguje institut pověřeného správce z řad studentů.

Kromě přístupu k dokumentaci potřebuje uživatel mít možnost elektronicky, telefonicky či osobně požádat o radu či pomoc. V řadě případů kromě rady potřebuje vyřešit konkrétní svízelnou situaci (zapomenutí hesla, ztráta důležitých dat). Přesně k tomu slouží HelpDesk CIV.

5.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE

HelpDesk CIV tvoří pracoviště v lokalitách UI (hlavní pracoviště), HJ a KL, studentská služba HELPS, systém RT pro řešení požadavků a informační server uživatelské podpory.

Služby HelpDesku mohou využívat všichni studenti a zaměstnanci. Předtím, než se obrátíte na HelpDesk, zkuste prosím najít řešení svého problému na stránkách uživatelské podpory

<http://support.zcu.cz/>

5.2 JAK HELPDESK KONTAKTOVAT

Primární sídlo je v objektu UI (CIV, Informační centrum) v areálu Bory, místnost UI205. V budově HJ naleznete pracoviště HelpDesku v místnosti HJ306, v budově KL v místnosti KL204b. Pracoviště HelpDesku můžete kromě osobní návštěvy kontaktovat telefonicky nebo e-mailem na adrese

✉ operator@service.zcu.cz

☎ 377 638 888

Vzhledem k tomu, že všechny požadavky (tedy i ty, které nahlásíte telefonicky) jsou zaznamenány do systému RT (viz kapitola 5.4), doporučujeme zejména zkušenějším uživatelům používat jeho e-mailové rozhraní. Studenty žádáme, aby své dotazy a připomínky posílali pouze ze své oficiální školní adresy (tedy z adresy končící @students.zcu.cz), aby byl zřejmý jejich vztah k ZČU.

Budete-li raději telefonovat, připravte si označení učebny nebo místnosti odkud voláte, své uživatelské jméno a označení počítače (operačního systému nebo programu), na kterém se pojevuje váš problém.

5.3 OSOBNÍ NÁVŠTĚVA HELPDESKU

Pracoviště HelpDesku CIV jsou pro vás centrálním místem, kam se obracíte se svými problémy a proto řeší nejrůznější záležitosti. Častými úkony jsou zejména:

- manipulace s ORION kontem (ztráta hesla, odblokování, řešení nefunkčností...),
- manipulace s JIS kartami (výdej, vracení, ztráty...),
- příjem záloh na tisk,
- dohled nad učebnami a dodržováním pravidel sítě WEBnet,
- příjem a koordinace řešení problémů všeho druhu.

Provozní doba HelpDesku je v pracovní dny od 7.00 do 21.00 hodin. V této době je na hlavním pracovišti HelpDesku (UI205) přítomna operátorská služba, která vám dokáže pomoci se změnou hesla, dobítím kreditu pro tisknutí a s JIS kartou. Na ostatních pracovištích HelpDesku (HJ306 a KL204b) je operátorská služba přítomna v omezeném režimu. Aktuální časy a režimy těchto pracovišť naleznete na stránce <http://support.zcu.cz/helpdesk> pod odkazem Pracoviště HelpDesku.

O prázdninách je provozní doba omezena. V časech blízkých otevřací a zavírací době může být operátor nakrátko na obchůzce učeбен.

Při osobních návštěvách urychlíte svoji obsluhu, budete-li mít připravenou kartu JIS a znát svůj ORION login.

5.3.1 SLUŽBA HELPS

Služba HELPS tvoří první linii řešení běžných uživatelských problémů zaměstnanců i studentů ZČU (“nejde nám tiskárna”, “nemohu se přihlásit”, “nejde mi to a to”). Jejím účelem je kvalifikované posouzení problému na místě a buď jeho vyřešení nebo předání příslušným administrátorům.

Služba HELPS podléhá pracovníkům HelpDesku a je zajišťována vybranými a vyškolenými studenty ZČU, kteří jsou k dispozici v pracovních dnech na pracovišti HelpDesku.

5.4 SYSTÉM REQUEST TRACKER — RT

Většina problémů nebo požadavků se zpracovává za pomoci *RT systému (Request Tracker)*, který patří do kategorie tzv. *trouble ticketing systems*. Každý požadavek dostane unikátní číslo, pod kterým lze sledovat vývoj řešení daného problému. V archivu lze také hledat záznamy o řešení podobných problémů v minulosti.

Systém RT má webové¹ a e-mailové rozhraní.² Je v něm zavedeno množství tematických front, které mají přiděleny konkrétní správce zodpovědné za řešení požadavků. Abyste nemuseli znát účel každé fronty, pošlejte své požadavky na adresu `operator@service.zcu.cz`, kde ji operátor přesune do správné cílové fronty.

Výhodou systému RT je zejména to, že se žádný požadavek neztratí, nezapomene a lze sledovat komunikaci mezi žadatelem

¹<http://rt.zcu.cz>

²Studenty opět žádáme, aby své dotazy a připomínky posílali pouze ze své oficiální školní poštovní adresy (tedy z adresy končící `@students.zcu.cz`), která charakterizuje jejich vztah k ZČU.

(označovaný jako requestor) a pracovníky, kteří se podílejí na řešení požadavku.

5.5 ČASTO ŘEŠENÉ PROBLÉMY

1. *Nemohu se přihlásit do Windows.*

Problém bývá v “nabobtnání” uživatelského profilu OS Windows nad povolenou diskovou kvótu. Proto je vhodné tento profil občas promazat. Nemůžete-li se již do Windows přihlásit, udělejte to v unixovém prostředí. Svůj XP profil najdete v podadresáři `.XPprofile` ve svém domovském adresáři na AFS.

2. *Jak si změním heslo.*

Heslo si nejspíše můžete změnit pomocí webového formuláře (obr. 5.1) na adrese

<http://heslo.zcu.cz>

Heslo si můžete v operačních systémech ORIONLINUX i ORIONXP změnit také řádkovým příkazem `kpasswd`.

3. *Zapomenuté heslo.*

Jestliže si nemůžete vzpomenout na své uživatelské jméno nebo heslo, budete muset osobně navštívit HelpDesk, kde vám po předložení JIS karty operátoři vygenerují heslo nové. Heslo vám změním pouze při *osobní návštěvě*, nežádejte proto prosím jeho sdělení e-mailem nebo telefonem.

4. *Vypršelé heslo.*

Jestliže máte pocit, že si svůj login i heslo pamatujete, ale systém vás přesto nechce přihlásit, může být problém v době platnosti hesla, která je 6 měsíců. Než se vydáte na operátorské pracoviště pro jeho změnu, můžete ji zkusit provést vlastními silami na adrese <http://heslo.zcu.cz>. Změnit

Změna Orion hesla:

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Tato aplikace slouží k okamžité změně vašeho hesla pro přístup do systému Orion. Lze jej použít i v "ochranné lhůtě" (2 měsíce) po zablokování konta z důvodu expirace hesla.

Uživatelské jméno v Orionu:

Současné heslo:

Nové heslo:

Nové heslo znovu:

Změnit heslo

Všechna pole musí být vyplněna.

[Nápověda pro volbu hesla](#)

Obrázek 5.1: Formulář pro změnu hesla.

heslo přes uvedenou stránku lze ještě 4 měsíce po ukončení jeho platnosti. Po této době nutná osobní návštěva HelpDesku.

5. Při řešení problémů nemáte JIS kartu.

Většina úkonů prováděných operátory CIV (zejména manipulace s kontem) vyžaduje ověření totožnosti žadatele a jeho studijního (zaměstnaneckého) poměru. Mějte proto připravenou svoji platnou JIS kartu.

6. Vstup do učeben.

Vstup do mnoha veřejných učeben je povolen pouze po přiložení karty JIS na snímač a pozitivní autorizaci (viz příloha B). Dveře od učeben musí být stále zavřené, mimo jiné i pro správnou funkci klimatizace. Budete-li bránit zavření

dveří například umístěním židle, vystavujete se zbytečnému postihu.

7. *Dodržování pravidel sítě WEBnet.*

V učebnách je zejména zakázáno manipulovat s technickým vybavením, hrát počítačové hry a konzumovat jídlo a nápoje. Budete-li porušovat platná pravidla pro práci v síti WEBnet (viz přílohy), vystavujete se nebezpečí disciplinárního postihu.

Operátoři HelpDesku mají právo vyžadovat na studentech prokázání totožnosti (viz příloha B).

5.6 DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ

Pomoc a radu v elektronické formě lze také hledat na stránkách uživatelské podpory na adrese <http://support.zcu.cz>.

Za účelem získávání důležitých aktuálních informací o zdrojích a službách počítačové sítě je vhodné zapsat se do elektronické konference [webnet](http://mail.zcu.cz/dokumentace/konference.html)³ nebo aktivně sledovat sekci novinek na

<http://support.zcu.cz>

³<http://mail.zcu.cz/dokumentace/konference.html>.

Západočeská univerzita
support.zcu.cz - server uživatelské podpory

Přihlaste se

speciální stránka

kategorie

- HelpDesk
- Orion
- WEBnet
- Služby
- Dokumenty
- Bezpečnost
- JIS
- Nápověda

navigace

- Hlavní strana
- Mapa stránek
- Aktuality
- Poslední změny
- Náhodná stránka
- Nápověda pro Wiki

hledat

nástroje

- Odkazuje sem
- Související změny
- Načíst soubor
- Speciální stránky
- Verze k tisku
- Trvalý odkaz

Hlavní strana

Novinky

- 22. 8. 2007: Velká letní odstávka: informace a změny.
jako každý rok jsme letní profylaxi maximálně využili k provedení zásahů vyžadujících delší a komplexní odstávku klíčových subsystémů výpočetního prostředí Orion. Naprostá většina provedených změn je pro běžného uživatele transparentní, přesto věříme, že při každodenní práci sami poznáte a oceníte provedená zlepšení. V případě jakýchkoliv problémů či nejasností, které mohou potenciálně souviset s provedeným změnami kontaktujte, prosíme, co nejdříve pracoviště uživatelské podpory! Po kliknutí na tuto novinku se můžete dozvědět více.
- 22. 6. 2007: Změna názvů tiskáren
Během června až srpna proběhne přejmenování všech veřejných tiskových serverů a front provozovaných CIVem. Uživatelům počítačů v systému OrionXP a veřejných počítačových učeben CIVu bude změna provedena automaticky. Projeví se pouze změnou názvu tiskáren. Pro lokální instalaci je nutné změnit nastavení jednotlivých tiskáren, případně tiskárny odinstalovat a nainstalovat znovu. Podrobnější informace o změnách najdete na stránce Změna názvů tiskáren, obecné informace o tiskárnách a instalaci najdete na stránce Tiskové služby. V případě jakýchkoliv problémů kontaktujte HelpDesk CIV operator@service.zcu.cz, tel. 8888.
- 1. 6. 2007: Výběrové řízení 2007
Pro letošní rok jsou známé výsledky výběrového řízení na nákup výpočetní techniky (notebooky i PC). Zboží můžete objednávat přes formulář vygenerovaný z webového konfigurátoru. Více viz stránka Nákup NB a PC.

Obrázek 5.2: Úvodní stránka serveru uživatelské podpory.

6.1 CO JE TO PORTÁL A CO OBSAHUJE

Z pohledu čtenáře portálových stránek je portál webové místo, kde je připraven nejrůznější obsah “pod jednou střechou”. Kromě poskytování informací uložených přímo v něm portál integruje některé existující aplikace a zastřešuje je jednotným webovým rozhraním. Stejně jako v jiných webových aplikacích je i v portálu navigace mezi stránkami řešena pomocí vodorovné lišty odkazů – záložek. Pro přístup do podstránek záložek slouží sloupec odkazů na levé straně. Samotný obsah je pak většinou zobrazen prostřednictvím malých orámovaných “oken” – tzv. portletů. Portlety zobrazují nejčastěji textové či tabulkové informace a formuláře. Vpravo nahoře v rámečku má každý portlet ikonu otazníku – odkaz na nápovědu.

K zobrazení veřejně přístupných informací není nutné se přihlašovat, jedná se například o zápisy z jednání akademického senátu, různé informace zveřejňované katedrami, telefonní seznam ZČU, základní údaje studijní agendy IS/STAG (záložka Prohlížení), veřejně přístupnou část stránek Courseware (viz kapitola 7) a informace pro uchazeče o studium.

Portál je pro studenta i učitele základním přístupovým místem do informačního systému studijní agendy IS/STAG. Podstatné informace a aplikace studijní agendy ale portál uživateli zpřístupní až po jeho přihlášení. Jedná se o záložky *Moje studium* a *Moje výuka*, určené studentům a vyučujícím. Popisu jejich jednotlivých funkcí se věnuje kapitola 8. Dále se přihlášením zpřístupní záložka *Já*, kde si v současnosti student může prohlédnout stav své AFS/mail kvóty a platby za koleje. Zaměstnanec v této záložce vidí stav

The screenshot shows the ZČU portal homepage. The browser title is 'Portál ZČU - Domů - Vložit - Microsoft Internet Explorer'. The page content is organized into several sections:

- Navigation:** Vložit, Účetní, Prohlášení, Courseware, Účty a zálohy.
- Mapa webu:** A sidebar menu.
- Přihlášení:** A login form with 'Orion login' and 'Heslo' fields, a 'PŘIHÁSE' button, and a checkbox for cookies.
- Nedari se přihlásit?:** A section with instructions for login issues, including links for help and password recovery.
- Aktuality:** A news section with several items:
 - Předzáměs na ak. rok 2008/9:** 09.06.2008, 17:25. Text: 'Od 26.5.2008 probíhá podle pokynu děkanů fakulty ZČU předzáměs na akademický rok 2008/9. Aktuální informace o předzáměsu naleznete na stránce http://predzamies.zcu.cz. V době předzáměsové špičky je možné, že adepty portálu budou obtěžovat z důvodu vysokého zatížení. Během předzáměsové špičky je zkrácena doba sezení (pozice) v portálu na 10 minut! Pokud přihlášení uživatele během 10 minut neprovede žádnou akci, systém ho automaticky odhlásí a uvolní tím výpočetní výkon dalším uživatelům. Během špičky je a dále bude podle aktuálního zatížení modifikován limit pro počet přihlášených uživatelů. Jedná se o ochranu databáze IS/STAG před přetížením, omlouváme se za případné uživatelské nepohody.'
 - Změna přihlašovacího do portálu:** 20.05.2008, 21:35. Text: 'Od 16.05.2008 bude změněna možnost přihlásit se do portálu přes STAG identitu. Do portálu se tak budete moci přihlásit pouze Orion kontem!'
 - Prodloužení sezení:** 09.05.2008, 21:30. Text: 'Byla prodloužena délka sezení v portálu na 60 minut oproti původní 30 minutám. Nyní tedy budete automaticky odhlášení po 50 minutách nečinnosti.'
 - Nové aplikace:** 20.05.2008, 21:30. Text: 'Učitelé mají v sekci Moje výuka k dispozici nové aplikace:
 - Vypisování termínů zkoušek. [Odkaz](#)
 - Uplatnění e-mail. [Odkaz](#)
 - Uplatnění vstupní známky. [Odkaz](#)
 - Skupiny studentů. [Odkaz](#)
 - Program předmětu - zadání příjmu úprava programu předmětu. [Upravit výpočetní listy](#)
 - Učitel - UČI. [Odkaz](#)
- Ostatní problémy:** A section with a link to 'Ostatní problémy' and a note: 'Chyby a problémy související s portálem prosím hlášte na ospora@server.zcu.cz'.

Obrázek 6.1: Úvodní stránka portálu.

AFS/mail kvóty, stav čerpání dovolené a přehled služebních cest. Po přihlášení se také zpřístupní zbývající většinová část informací v záložce Courseware. Publikované informace a využití portálu se bude dále průběžně rozšiřovat. Portál najdete na adrese

<http://portal.zcu.cz>

6.2 JAK SE DO PORTÁLU DOSTANU

Do portálu se přihlašujete vaším ORION loginem a heslem. Pro přihlášení do portálu je nutné mít ve vašem webovém prohlížeči zapnuté cookies. Po úspěšném přihlášení se portál objeví studentovi záložka Moje studium, učitelů záložka Moje výuka. Obsahuje aplikace IS/STAG určené studentům (přihlašování na zkoušky, předzáměs...) resp. učitelům (zadávání známek, vypisování termínů zkoušek...).

Jste-li zároveň studentem i vyučujícím, máte přístupné záložky obě. Pokud student studuje současně více fakult ZČU nebo je učitel zaměstnán na více katedrách, má neustále nahoře na všech podstránkách záložek **Moje studium** či **Moje výuka** k dispozici přepínač identity, kterým může kdykoliv nastavit, pod kterou identitou chce v portálu dále pracovat – bez nutnosti se odhlašovat či přihlašovat.

Po hodině nečinnosti budete z portálu automaticky odhlášeni a pokud budete chtít pokračovat v práci, musíte se opětovně přihlásit. Během roku bude portál napojen na doménu jednotného přihlašování. V době předzápisu je počet aktivních uživatelů z řad studentů v portálu omezován a pokud je dosaženo limitu přihlášených uživatelů, nebude Vám umožněno se přihlásit, dokud se neuvolní místo nebo není zvětšen limit. Limit se během předzápisu mění v závislosti na zatížení databázového resp. portálového serveru.

6.3 TECHNICKÉ INFORMACE

Vlastní komunikace internetového prohlížeče a IS/STAG při použití webového klienta nebo portálu je vedena šifrovaným kanálem HTTPS, čímž je zabráněno možnému odposlechu hesel či modifikaci přenášených dat. Pro nahlášení potíží či problémů s portálem používejte adresu:

`portal@service.zcu.cz`

kde podrobně tuto chybu popište a uveďte též jak a kdy k ní došlo, odkud a jakým webovým prohlížečem jste se do portálu připojovali, vaše přihlašovací jméno (v žádném případě však neuvádějte heslo) a případná chybová hlášení. Urychlíte tak nalezení a následnou opravu poruchy nebo chyby.

Od roku 2006 na ZČU běží projekt *Courseware*, dotovaný strukturálním fondem Evropské unie (ESF). Cílem tohoto projektu je shromáždit v prostředí portálu ZČU veškeré elektronické informace a studijní materiály (studijní opory) používané v rámci výuky předmětů na ZČU. V současné době již existuje prezentace stovek frekventovaných předmětů a další postupně přibývají. U každého předmětu jsou uvedeny základní informace z IS/STAG, ale také množství doplňujících údajů zadaných přímo učiteli a cvičícími předmětu. Mnoho vyučujících již přemístilo prakticky veškeré údaje o svých předmětech pod projekt *Courseware*, další tak pravděpodobně ještě učiní. *Courseware* najdete v portálu v záložce *Courseware* či na adrese

<http://courseware.zcu.cz>

nebo

<http://cw.zcu.cz>

Rozsah a podrobnost zobrazovaných informací se liší v závislosti na tom, zda je uživatel k portálu přihlášen, nebo si jej prohlíží anonymně bez přihlášení. Dále je možné zobrazovat některé části stránek pouze studentům, kteří v daném období předmět mají zapsán.

7.1 COURSEWARE PRO UČITELE

Vyučujícím *Courseware* nabízí několik portletů, které mohou při prezentaci svého předmětu použít: portlet pro uveřejnění libo-

The screenshot shows a web browser window displaying a courseware page. The address bar shows the URL: <https://portal.zcu.cz>. The page title is "KKS/KKV2 Konstrukce kolejových vozidel 2". The page content includes a sidebar with navigation options like "O předmětu", "Podmínky absolvování", "Přednášky", "Samostatná práce", "Cvičení", "Zkouška", "Studijní materiály", and "Diskuze". The main content area features a header with the course title and a logo, a "Vítejte!" section with a welcome message, an "Informace o předmětu" section with details about the course, and an "Aktuality" section with news items. There is also a profile picture of a faculty member and a "Fakulta strojů" logo.

Obrázek 7.1: Záložka Courseware.

volného textu, portlet pro umístění libovolného počtu doplňujících dokumentů, portlet pro komunikaci se studenty formou diskusního fóra, portlet pro uveřejnění aktualit týkajících se výuky předmětů, portlet zobrazující doplňující obrázky nebo celou obrázkovou galerii a další portlety. Základní struktura stránek pro nově zavedený předmět je na žádost vyučujícího připravena a naplněna sadou prázdných portletů a dále portlety, které zobrazují automaticky různé informace o předmětu uložené v databázi IS/STAG. Obsah prázdných portletů pak vyučující vyplní podle svých potřeb, přebytečné portlety odmaže, případně další portlety na stránku přidá. Celý proces úvodního zadání informací a kompletace stránek nového předmětu vyučující provádí v "offline" verzi stránek, kterou ostatní uživatelé z řad studentů nevidí. V okamžiku, kdy má vše zadáno a připraveno, zažádá o zveřejnění stránek. Stránky jsou následně po formální stránce zkontrolovány a nejsou-li nalezeny

žádné nesrovnalosti, jsou přepruty do ostré provozní verze, viditelné pro studenty. Celý proces tvorby a údržby stránek předmětu je popsán v dokumentaci a po zvládnutí je velmi jednoduchý.

7.2 COURSEWARE PRO STUDENTY

Studentům Courseware nabízí jednotný a přehledný přístup k zadaným informacím a jistou úroveň formální kvality. Nemusí prohledávat jednotlivé weby kateder a vyučujících, které se strukturou a navigací liší, ale informace stejného charakteru najdou v jednotné základní struktuře vždy na stejném místě. Vyučující v podstatě není nijak výrazně omezen v rozsahu a formě zadání informací, které pro výuku svého předmětu potřebuje uveřejnit. V celém Courseware je zachována jednotná navigace, umožňující jednoduché prohlížení předmětů po oborech či fakultách a katedrách a také rychlé vyhledání libovolného předmětu. Student má také k dispozici přímo seznam odkazů na stránky předmětů, které má v daném semestru či akademickém roce zapsány.

Počítače a studium – IS/STAG

Informační systém studijní agendy ZČU (dále jen IS/STAG) slouží především k evidenci a správě:

- studijních programů, jejich oborů, plánů a předmětů,
- studentů, jejich registrací na předměty (jejich rozvrh) a zkoušky, známky, studované obory,
- místností a jejich rozvrhů.

Mezi jeho základní funkce využívané především studenty patří:

- předzápis předmětů,
- zápis na zkoušky,
- vyplnění údajů o diplomové práci,
- prohlížení a vyhledávání ostatních údajů (osobní rozvrh, rozvrh a anotace předmětů, studijní plány...),
- hodnocení kvality výuky,
- vizualizace studijních plánů,
- sledování závazků a pohledávek studenta vůči univerzitě,
- kontrola výpisu předchozích studií,
- nastavení osobních kontaktů.

Dále obsahuje IS/STAG i moduly *Přijímací řízení* pro podporu organizace přijímacího řízení s možností přístupu uchazečů k výsledkům pomocí webového prohlížeče, *Absolvent* pro evidenci absolventů ZČU, *Koleje* pro organizaci ubytování studentů na kolejích a další. Popis všech funkcí studenta v IS/STAG najdete na

http://stag.zcu.cz/funkce_dle_role/student.php

8.1 HARMONOGRAM AKADEMICKÉHO ROKU

Činnosti prováděné v IS/STAG úzce souvisí s harmonogramem akademického roku. Příprava na příští akademický rok začíná již rok před jeho zahájením, kdy během zimního semestru jsou aktualizovány jednotlivé předměty, studijní programy a obory a v závěru semestru studijní plány. Během dubna jsou na základě údajů v IS/STAG vytisknuty studijní brožury nebo DVD-ROM s informacemi o studiu na všech fakultách a do konce května je připraven rozvrh předmětů, které budou v příštím akademickém roce vyučovány.

8.2 UŽIVATELSKÉ ROZHRANÍ IS/STAG

Uživatelské rozhraní IS/STAG je tvořeno klientskými aplikacemi trojího druhu:

- webovým portálem,
- nativním klientem pro OS Windows,
- dalšími samostatnými webovými moduly.

8.3 PORTÁLOVÉ ROZHRANÍ IS/STAG

Prostřednictvím portálu ZČU má student v současné době možnost provést předzápis, přihlášení na zkoušku, zobrazit si osobní rozvrh, využít možnost zápisu a odevzdání semestrální práce v elektronické podobě, prohlížet různé další informace z IS/STAG atd. Výhodou portálového rozhraní je jednotný a pohodlný přístup k informacím. Pokud student studuje na ZČU více studií, zvolí studium, které ho právě zajímá přepínačem přímo v portálu a nemusí se přihlašovat zvlášť. Webové rozhraní IS/STAG integrované v portálu naleznete na záložkách **Moje studium** a **Prohlížení**. Další užitečné informace o jednotlivých předmětech vyučovaných na ZČU a jejich průběhu naleznete v záložce **Courseware** (viz kapitola 7). Bližší informace

o tom, kde portál najdete a jak se do něj dostanete jsou popsány v kapitole 6.

8.3.1 ZÁLOŽKA PORTÁLU: MOJE STUDIUM

Záložka *Moje studium* obsahuje nejdůležitější aplikace IS/STAG určené pro studenta. Zobrazuje veškeré údaje týkající se studenta i jeho studia a poskytuje aplikace pokrývající důležité úkony spojené se studiem. Protože jeden student může studovat souběžně více studií a mít tak přiděleno v IS/STAG více osobních čísel, je možno pomocí portletu pro přepnutí identity (na každé podstránce nahoře) mezi těmito čísly přepínat. Po přepnutí se aktualizuje obsah všech dalších aplikací a portletů tak, aby zobrazovaly právě vybrané studium.

Záložka má následující podstránky a aplikace:

- *Průběh studia.* Zobrazuje stručné shrnutí výsledků studia – počet již dosažených kreditů, počet plánovaných kreditů a vážený studijní průměr. V několika záložkách portletu *Plnění předmětů* student vidí tabulky týkající se jeho vztahu k předmětům ve zvoleném období. V první je “elektronický index” studenta obsahující jak hodnocené, tak nehodnocené předměty, další záložky zobrazují zapsané termíny studenta, zbývající vypsané termíny a předměty bez vypsaných termínů. Ve spodní části stránky je ve výchozím stavu zobrazen studentův rozvrh. V případě, že student klikne v jiných částech stránky například na název předmětu, zobrazí se na tomto místě doplňující informace o tomto předmětu.
- *Moje údaje.* Zde vidí student své osobní údaje a informace související přímo s jeho osobou: seznam svých závazků a pohledávek vůči škole včetně stavu jejich splacení, seznam svých minulých i současných studií na všech školách v ČR s informacemi o trvání těchto studií a případných přerušeních. Student může upravovat své osobní údaje v analogicky pojmenovaném portletu – především své kontaktní údaje a bankovní spojení. Poslední portlet na této stránce slouží ke sledování

sociálního a ubytovacího stipendia. Zobrazuje historii stipendií a aktuální stav žádostí. Je-li to možné, může zde student přímo elektronicky o stipendium požádat. Veškeré informace týkající se nároků a způsobu výplaty obou stipendií jsou na stránkách

<http://ubytstip.zcu.cz>

a

<http://socstip.zcu.cz>

- *Zápis na zkoušky.* Aplikace zobrazuje studentovi seznam všech vypsaných zkuškových termínů a umožní mu se na ně zapsat či zápis zrušit. Podrobně se touto problematikou zabývá kapitola 8.3.2.
- *Zápis a odevzdávání prací.* Aplikace slouží vyučujícím k zadávání témat semestrálních prací v jimi vyučovaných předmětech. Studenti se na takto zadaná témata mohou přihlašovat a následně i hotové práce odevzdávat. V případě, že vyučující tuto možnost použije, může odevzdané práce i jednoduchým způsobem schvalovat či vracet k přepracování.
- *Kvalifikační práce.* Aplikace umožňuje studentovi nejprve vyplnit podklady pro zadání své kvalifikační práce (tj. bakalářské, diplomové nebo disertační práce) a případně tisk formuláře s tímto zadáním. Po zadání kvalifikační práce zde student doplní zbývající údaje a po jejím dokončení pomocí této aplikace provede odevzdání elektronické verze práce.
- *Předzápis a kroužkový předzápis.* Tyto dvě podstránky obsahují aplikace umožňující studentovi provést předběžný zápis předmětů na následující akademický rok. Tuto problematiku popisuje podrobně kapitola 8.3.3.

8.3.2 ZÁPIS NA ZKOUŠKU

První povinnost použít přístup do IS/STAG potká studenta prvního ročníku buď registrací na předměty (předzápis) nebo při přihlášení na zveřejněné termíny zkoušek, které musí za příslušný semestr složit. K oběma úkonům je možné využít aplikací v portálovém rozhraní.

The screenshot shows the 'Portál ZČU' interface. The main content area displays 'Platné aktuálně vypsané termíny.' (Valid currently advertised terms.) with a table of exam dates and results. Below this, there is a section for 'Zobrazovat také ušacené předměty' (Also show completed subjects) with a legend and a list of subjects.

Sem.	Předmět	Datum - čas	Typ	Opř./Nehodnot.	Učebnice/Kapacity	Zapsání (doplnění)	Zápis do (doplnění)	
LS	CIP/16a Němčina 6	Předchozí hodnocení:						
		28.08.08P 17:00	Zápočet	Ne	TP210	1/8	2/8	2/-
		28.08.08P 08:30	Zápočet	Ne	TP212a	0/-	1/-	1/-
		02.09.08P 08:30	Zápočet	Ne	TP208	0/15	0/15	0/-
		02.09.08P 08:30	Zápočet	Ne	TP212a	0/-	0/-	0/-
		02.09.08P 14:00	Zápočet	Ne	TP208	0/8	0/8	0/-
		04.09.08P 09:00	Zápočet	Ne	TP210	0/8	0/8	0/-
	CIP/54 Španělština 4	Předchozí hodnocení:						
		01.09.08P 15:00	Zápočet	Ne	TP110	4/-	9/-	9/-
		02.09.08P 11:00	Zápočet	Ne	TP110	0/-	4/-	4/-
								01.09.08 11:00

Legenda:	Stav	Prerekvizity	Zkouška	Zkoušková	Zápis	Zápočet	průf	zkouška
Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice	Učebnice
KEJ/EMK1	Člověk, média, komunikace 2	ZS	B	4	1	1		07.05.08
KEJ/DBR	Diplomová práce	LS	A	10	1	Splněn		21.04.08
KEJ/ELM	Filosofická logika	ZS	A	3	1	3		20.03.08
KEJ/EPJ	Filosofie přiročeného jazyka	ZS	A	5	1	1		05.02.08
KEJ/ENH2	Jazyk a komunikace	LS	A	0	1	4		03.04.08
KEJ/ERB1	Komunikační práce 1	LS	B	4	1	Splněn		07.05.08
KEJ/ETK	Komunikace a tvorivost	LS	B	3	1	Splněn		07.05.08
KEJ/ENSK	Mediální komunikace	LS	B	0	1	3		03.04.08
KEJ/ENH2	Semiotika 2	LS	A	5	1	3		12.05.08
KEJ/ETV	Sociálně teorie vědomí	ZS	A	4	1	3		13.03.08
KEJ/NEZ1	Státní zprávozná zkouška	LS	A	0	1	4		03.04.08

Obrázek 8.1: Zápis na zkoušku.

Po úspěšném přihlášení do portálu zvolte v horní navigační liště záložku *Moje studium* a v levém menu následně položku *Zápis na zkoušky*. Portletová aplikace je složena ze 4 spolupracujících portletů: Přepínače stagovské identity (přepínat lze pouze pokud studujete více paralelních studií), portletu pro zápis a odzápis ze zkoušky, portletu zobrazujícího seznam studentů na zvoleném termínu zkoušky a portletu který poskytuje aktuální přehled vašich dosažených známek. Podrobnou společnou nápovědu k aplikaci

získáte kliknutím na ikonu otazníku v záhlaví jednotlivých portletů.

Portlet pro zápis a odzápis z termínu zkoušky vám automaticky nabízí seznam a potřebné údaje všech dostupných termínů předmětů, které máte momentálně zapsané a dosud jste z nich zkoušku neabsolvovali. Kliknutím na číselný odkaz s počtem zapsaných studentů získáte ve spolupracujícím portletu jejich seznam.

Samotné přihlášení a odhlášení z konkrétního termínu zkoušky je realizováno velmi jednoduše – stačí kliknout na odkaz Zapsat u příslušného termínu, který se změní na odkaz Odepsat. Zrušit zápis lze tedy stejným způsobem. Při zápisu i jeho rušení platí dále tato pravidla:

- lze provést zápis na nejvýše jeden zatím neproběhlý termín téhož předmětu a typu termínu (zkouška, zápočtový test),
- termín může být nastaven jako “opravný” a na něj se potom mohou přihlásit jen studenti, kteří se již na nějaký jiný termín tohoto předmětu a typu termínu dříve přihlásili,
- není možné si zapsat zrušený termín,
- pokud je student zapsán na zrušený termín, může se z něj pouze odhlásit,
- podle studijního a zkušebního řádu se student může ze zkoušky odhlásit nejpozději 24 hodin před jejím začátkem a přihlásit nejpozději bezprostředně před jejím začátkem, nedohodne-li se s vyučujícím jinak,
- student se neodhlašuje z již absolvované zkoušky.

8.3.3 PŘEDZÁPIS

Předzápis předmětů na další akademický rok je zahájen na začátku června a ukončen na začátku září. Jeho cílem je registrace studentů na předměty a zároveň průzkum předběžného zájmu studentů o tyto předměty. Jelikož kapacita předmětů bývá zpravidla omezena, nelze většinou všechny zájemce plně uspokojit. Pokud mají za daný akademický rok získat potřebný počet kreditů, musí si zapsat

předmět jiný. Studenti, kteří mají daný předmět povinný či povinně volitelný, jsou zpravidla upřednostňováni. Na druhé straně nemusí být některé předměty otevřeny pro příliš malý zájem a situace se pak řeší podobně jako při převisu poptávky.

Speciálním způsobem předzápisu je tzv. Kroužkový předzápis. Používají jej jen některé fakulty a slouží k usnadnění tvorby rozvrhu i vlastního zápisu předmětů. K tzv. kroužkům jsou přiřazeny jednotlivé rozvrhové akce předmětů, které tvořící ucelený rozvrh a studentovi se výběrem a zápisem tohoto kroužku automaticky zapíše všechny akce kroužku přiřazené. Takto zapsaný rozvrh může pak student v rámci standardního předzápisu libovolně upravit. Provedení kroužkového předzápisu je jednoduché a lze jej provést jak pomocí klienta IS/STAG, tak pomocí portálu.

Definitivní registrace studenta na předmět je provedena při každoročním povinném zápisu (polovina září) zapsáním předmětů do indexu (výkazu o řádném studiu na vysoké škole) v souladu s předběžnou registrací.

Předzápis je možné provést pomocí klienta IS/STAG pro Windows (viz následující kapitola) z učeben ZČU nebo přes portál ZČU prostřednictvím webového prohlížeče. Nativní windows klient je nainstalován pouze v učebnách ZČU, přes portál můžete provádět předzápis z libovolného místa na světě, kde je dostupný internet. Seznam učeben, ve kterých lze předzápis provést přes nativního windows klienta je každoročně uveden v pokynu prorektora pro studium o organizaci předzápisu. Tento pokyn vychází každoročně zhruba měsíc před začátkem předzápisu. Doporučujeme tomuto pokynu věnovat náležitou pozornost. Přesné informace o organizaci a průběhu každého předzápisu jsou dostupné vždy v dostatečném předstihu na adrese

<http://predzapis.zcu.cz>

8.3.4 PŘEDZÁPIS POMOCÍ PORTÁLU

Po úspěšném přihlášení do portálu zvolte v horní navigační liště záložku **Moje studium** a v levém menu následně položku **Předzápis**. Portletová aplikace je složena ze 4 spolupracujících portletů –

přepínače stagovské identity (přepínat lze pouze pokud studujete více paralelních studií) a trojice předzápisových portletů:

1. Portletu zobrazujícího doplňující a užitečné informace: seznam bloků předmětů podle vašeho studijního plánu a stav plnění plánu, seznam již zapsaných předmětů a aktuální rozvrh předzapisovaného akademického roku.
2. Portletu, který zobrazuje seznam předmětů pro zápis a odzápis. Nabízí 3 režimy – zobrazení seznamu předmětů zvoleného bloku, nalezení libovolného předmětu a zobrazení seznamu předmětů podle certifikátového programu.
3. Portletu zobrazujícího samotné rozvrhové akce zvoleného předmětu. Prostřednictvím tohoto portletu je realizován samotný zápis a odzápis předmětu zaškrtnutím příslušných rozvrhových akcí předmětu a kliknutím na tlačítko Uložit změny.

Předzápisová aplikace má vlastní integrovanou podrobnou nápovědu, popisující přesně proces výběru a zápisu rozvrhových akcí včetně pravidel, jež je nutno dodržet.

8.3.5 PŘEDZÁPIS POMOCÍ NATIVNÍHO WINDOWS KLIENTA

V současné době je možné předzápis kromě portálu realizovat pomocí klienta pro OS Windows. V tomto klientovi jsou v současnosti ještě další funkce, které jsou ale postupně přesouvány pod portál. Přihlášení student provede na úvodní obrazovce nativního klienta. Jako uživatelské jméno se zde na rozdíl od portálu zadává osobní číslo studenta, které mu bylo přiděleno (např. A123456), jako heslo písmeno x následované jeho rodným číslem bez lomítka (např. x123456789). Při prvním přihlášení do nativního klienta je třeba si toto heslo změnit, aplikace vás k tomu sama vyzve.

Podrobnějšímu popisu problematiky předzápisu včetně všech manuálů a postupů se věnuje uživatelská dokumentace na adrese

8.3.6 ZÁLOŽKA PORTÁLU PROHLÍŽENÍ

Rozsáhlou a užitečnou aplikaci, umožňující vyhledávat a prohlížet údaje napříč celou působností studijní agendy, poskytuje záložka Prohlížení. Uživatel v ní má k dispozici přehledný a jednoduchý způsob, jak zjistit základní i detailní informace o různých “objektech” evidovaných v IS/STAG – tzv. *entitách*. Každá entita poskytuje vlastní vyhledávací formulář a nalezené informace zobrazuje strukturovaně v podstránkách podle jejich charakteru. Navíc jsou zobrazené údaje často provázány odkazy pro ještě jednodušší zjištění doplňující informace.

Základní entity a jejich nejdůležitější detaily:

- *Studenti* – rozvrh, aktuálně zapsané předměty, termíny.
- *Učitelé* – rozvrh, vyučované předměty, vedené práce a vypsání termíny.
- *Katedry* – pracovníci, vypsání termíny, vyučované předměty a počty jejich studentů.
- *Programy a obory* – studijní programy, obory, plány, jejich segmenty, bloky a předměty.
- *Předměty* – sylaby, literatura, rozvrh, studenti předmětu, vypsání termíny.
- *Rozvrhové akce* – seznam studentů, průnik volných časů.
- *Zkouškové termíny* – informace o termínu, seznam studentů, společně zkoušené předměty.
- *Kvalifikační práce* – anotace, posudky, plný text práce.
- *Předzápisové kroužky* – seznam studentů, rozvrh.
- *Místnosti* – rozvrh, celoroční rozvrh, vyhledávání dle zadaných parametrů. . .

Doplňující entity – specializované vyhledávací formuláře:

- *Volné místnosti semestr* – hledání volných místností pro semestr,
- *Volné místnosti – rok* – hledání volných místností podle data.

Řada entit obsahuje i tisknutelné PDF sestavy – např. rozvrhy (v grafické i tabulkové verzi). Aplikace Prohlížení je přístupná i nepřihlášenému uživateli a má vlastní integrovanou nápovědu.

8.4 OSTATNÍ FUNKCE IS/STAG MIMO PORTÁL

Dalšími moduly, které zatím nejsou v portálu integrovány a jsou přístupné z internetu, jsou:

- *Hodnocení kvality výuky*. Pomocí tohoto modulu se studenti přímo podílejí na procesu hodnocení kvality výuky formou anket a dotazníků na konci každého semestru. Výchozím bodem je stránka na adrese

<http://www.kvalita.zcu.cz>

- *Vizualizace studijního plánu*. Tento modul umožňuje studentům, uchazečům o studium a studijním referentkám přehledně zobrazit studijní plány oborů jako jednu WWW stránku, ve které lze interaktivně zobrazit závislosti předmětů a kterou lze vytisknout nebo si stáhnout a odnést například na flash disk k off-line prohlížení. Modul obsahuje generátor tiskových sestav a je zde možné vytisknout vybrané informace ve formě srovnatelné s tištěnou brožurou “Informace o studiu”, použitelné například při předzápisu.

<http://stag.zcu.cz/vsp>

8.4.1 TECHNICKÉ INFORMACE

Vlastní komunikace internetového prohlížeče a IS/STAG při použití webového klienta nebo portálu je vedena šifrovaným kanálem HTTPS, čímž je zabráněno možnému odposlechu hesel či modifikaci přenášených dat. Pro nahlášení potíží či problémů používejte adresu

`uis@service.zcu.cz`

kde podrobně chybu popište a uveďte též jak a kdy k ní došlo, odkud a jakým webovým prohlížečem jste se do portálu připojovali, použité přihlašovací jméno (v žádném případě však neuvádějte heslo) a případná chybová hlášení. Urychlíte tak nalezení a následnou opravu poruchy nebo chyby.

Chyby datového rázu v IS/STAG jako například kapacity předmětů, nekonzistence ve studijních programech, chybné anotace předmětů a podobně nehlaste na výše uvedenou adresu ani jinam na CIV, ale vždy příslušné fakultě. E-mailové adresy jsou ve tvaru

`<fak>@service.zcu.cz`

kde <fak> je zkratka fakulty např. `fav@service.zcu.cz`.

Univerzitní knihovna ZČU má za úkol zajišťovat knihovnické a informační služby pro studenty i zaměstnance. K tomu má vybudovanou síť pěti odborných knihoven specializovaných podle příslušných fakult a dalších studoven téměř ve všech budovách univerzity (adresy, kontakty a otevírací dobu najdete v této kapitole na str. 56 a dále). Uživatelům je v těchto knihovnách k dispozici celkem více než 390 000 knih, časopisů a dalších dokumentů. Vše o Univerzitní knihovně najdete na

<http://www.knihovna.zcu.cz>

9.1 CO VÁM KNIHOVNA NABÍZÍ

- Půjčování odborné literatury.
- Návštěvu studoven – zde si můžete přečíst denní tisk, časopisy z vašeho oboru nebo využít přístup k počítačům; dále zde najdete většinu skript a další povinné literatury alespoň v jednom výtisku určenou ke studiu přímo ve studovně (v okamžiku, kdy jsou všechny ostatní exempláře vypůjčeny, slouží ten jeden ve studovně jako “záchranný bod”).
- Reprografické a tiskové služby (obojí za úplatu) – ve studovnách a půjčovnách můžete využívat laserové tiskárny a samoobslužné kopírky; pro jejich využívání je nutné, aby každý student denního, kombinovaného i distančního studia měl platnou JIS kartu a ORION konto. Každý uživatel má vytvořené konto, na které si vkládá peníze. Peníze můžete

vložit v každé knihovně nebo na HelpDesku CIV. Požadované tisky a kopírování ovládá každý uživatel sám na terminálu u kopírky nebo tiskárny, přihlašuje se k němu JIS kartou. Po ukončení je cena tisku nebo kopírování odečtena z účtu. Tiskové služby se uchovávají 7 dní, není nutné je tisknout okamžitě.

- Elektronické informační zdroje – řada zahraničních časopisů je k dispozici v plném textu elektronicky na Internetu – můžete je potřebovat při plnění různých studijních úkolů a jsou přístupné z počítačů celé univerzitní sítě – bližší informace na WWW stránkách knihovny – odkaz Elektronické informační zdroje.
- Meziknihovní výpůjční službu (MVS) – knihu, kterou nemá ve svém fondu žádná z knihoven v Plzni, vám můžeme objednat z jiné knihovny v rámci České republiky nebo i ze zahraničí.
- Pomoc při hledání literatury k určitému tématu.

9.2 JAK VYUŽÍVAT SLUŽEB KNIHOVNY

Potřebujete pouze průkaz studenta ZČU (karta JIS). Ten v knihovně slouží jako čtenářský průkaz, čtenáři jsou povinni se jím evidovat při vstupu do knihoven a studoven a dále se používá pro samoobslužné kopírování.

9.3 JAK VYHLEDAT KNIHY V KNIHOVNÍM FONDU

V *elektronickém katalogu* na WWW stránkách knihovny můžete vyhledávat podle autora, názvu nebo jiných kritérií. Podrobnější informace a nápověda je přímo na WWW stránkách.

9.4 REZERVACE A PRODLUŽOVÁNÍ VÝPŮJČEK PO INTERNETU

Nejprve se přihlaste do elektronického katalogu. Pro přihlášení je třeba vyplnit ID a PIN – poprvé jsou obě hodnoty nastaveny na vaše

rodné číslo bez lomítka. Z bezpečnostních důvodů doporučujeme při prvním přihlášení svůj PIN změnit v záložce Čtenář. Ve stejné záložce si také zkontrolujte svoji adresu – změnu adresy bydliště provedou na požádání pracovníci knihovny, e-mailovou adresu aktualizujte sami. Zasílání oznámení z knihovny na e-mailovou adresu je zdarma, zasílání poštou je zpoplatněno. Po přihlášení si již můžete prodlužovat výpůjčky, rezervovat tituly, které má půjčené jiný čtenář nebo sledovat přehled svých výpůjček. Toto vše je možné pouze v případě, že nemáte v knihovně žádné dluhy. Je dobré si hlídat *včasné vrácení* půjčených knih, vyhnete se tak placení poměrně vysokých pokut.

9.5 KONTAKTY A OTEVÍRACÍ DOBA

Pedagogická knihovna: odborná literatura se zaměřením na pedagogiku, psychologii a studijní obory FPE.

Půjčovna a studovna:

Klatovská 51, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–19.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 733

✉ pujcped@uk.zcu.cz

Studovna periodik:

Klatovská 51, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–18.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 736

✉ studkla@uk.zcu.cz

Studovna:

Veleslavínova 42, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–18.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 837

✉ studvel@uk.zcu.cz

Studovna:

Jungmanova 1, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–18.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 897

✉ studjun@uk.zcu.cz

Knihovna Právnické fakulty a Filozofické fakulty: odborná literatura týkající se studijních oborů FPR a FF.

Půjčovna a studovna:

Sady Pětatřicátníků 16, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–20.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 744

✉ pujcpra@uk.zcu.cz, studpra@uk.zcu.cz

Knihovna Bory: odborná literatura zaměřená na studijní obory FAV, FEL, FST, FEK a ÚUD.

Půjčovna a studovna:

Univerzitní 18, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–20.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 755

✉ pujcbor@uk.zcu.cz, studbor@uk.zcu.cz

Studovna:

Husova 11, Plzeň

Provozní doba: Po–Čt: 8.00–19.00 h

Pá: 8.00–15.00 h

☎ 377 637 889

✉ studborh@uk.zcu.cz

Ekonomická knihovna v Chebu: odborná literatura se zaměřením na ekonomiku a management.

Půjčovna a studovna:

Hradební 22, Cheb

Provozní doba: Po–Čt: 9.00–18.00 h

Pá: 9.00–12.00 h

☎ 377 637 766

✉ pujceko@uk.zcu.cz, studeko@uk.zcu.cz

Knihovna zdravotnických studií: odborná literatura zaměřená na zdravotnictví.

Půjčovna a studovna:

Sedláčkova 31, Plzeň

☎ 377 637 788

✉ pujckzs@uk.zcu.cz

9.6 KDE HLEDAT POMOC

V případě, že si s něčím v knihovně nevíte rady, obraťte se na pracovníky studoven a půjčoven, případně můžete využít e-mailové adresy uvedené v kapitole 9.5.

9.7 NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

1. Mohu si půjčovat knihy v jakékoliv knihovně?

Ano, půjčovat si můžete ve všech knihovnách, které jsou součástí Univerzitní knihovny, ale je třeba dodržovat pravidlo, že knihu vracíte vždy v té knihovně, ve které jste si ji vypůjčili.

2. Nemohu si na webu sám prodloužit výpůjční lhůtu půjčených knih. . .

Nejčastější příčiny:

- a) Máte vůči knihovně dluhy (za pozdní vrácení knih apod.), pak musíte přijít do knihovny osobně a pokuty zaplatit.
- b) Již je překročen počet prodloužení (výpůjční lhůtu lze prodloužit maximálně dvakrát), pak je třeba přinést knihu do knihovny k vrácení. V případě, že na ni nemá jiný čtenář rezervaci, můžete si ji znovu vypůjčit.
- c) Na knihu je dána rezervace, požaduje ji další čtenář.

3. *Nutně si potřebuji půjčit domů knihu, která je určena jen ke studiu ve studovně. . .*

Některé si můžete půjčit tzv. “přes noc” (resp. přes víkend). To znamená, že vám je ve studovně půjčí nejdříve hodinu před ukončením otevírací doby a vrátit je musíte hned druhý den (resp. v pondělí) nejpozději do 9.00 hodin.

4. *Jak mohu tisknout z počítačů v knihovně?*

Tisknout v knihovně můžete pokud máte JIS kartu a platné konto ORION. U obsluhy knihovny si složíte na svoje konto peníze a poté již můžete tisknout či kopírovat. Pošlete si svůj dokument z počítače na tiskárnu označenou SafeQ a u tiskárny přes připojený terminál navolíte tisk či volbu kopírování.

5. *Mohu použít peníze, které jsem složil na “stravovací konto” v menze i pro samoobslužné kopírování?*

Ne, je třeba složit peníze na konto v knihovně nebo na HelpDesku CIV. Z tohoto konta pak můžete kopírovat na kopírkách v libovolné studovně nebo půjčovně knihovny.

6. *Šel jsem do knihovny s taškou a nechtěli mě tam pustit. . .*

Ano, svrchní oděvy a zavazadla je skutečně třeba odkládat do šatních skříněk. Cenné věci (peníze, *vypnuté* mobily) si ale s sebou do knihovny vezměte.

A

Pravidla používání sítě WEBnet

Směrnice rektora č. 10R/2008.

I. ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

1. WEBnetem se pro účely této směrnice rozumí souhrn technického a programového vybavení centrálně spravovaných celouniverzitních výpočetních systémů, k nim připojených výpočetních prostředků a sítí jednotlivých pracovišť ZČU a všech prostředků pro vzájemné propojení těchto systémů.
2. Uživatelem WEBnetu se pro účely této směrnice rozumí každý, kdo přímo nebo nepřímo užívá WEBnet nebo zařízení k němu připojená.
3. Uživatelským kontem se pro účely této směrnice rozumí přístupové právo k WEBnetu. Přístup k uživatelskému kontu se uskutečňuje prostřednictvím vhodného autentizačního mechanismu, obvykle se jedná o uživatelské jméno a uživatelské heslo.
4. ORION kontem se pro účely této směrnice rozumí typ uživatelského konta sloužícího k využívání centralizovaných služeb a aplikací výpočetního prostředí ORION ZČU. Centrální správu ORION kont zajišťuje Centrum informatizace a výpočetní techniky (dále jen "CIV"). Pravidla vytváření ORION konta uvádí příloha č. 1.
5. Provozovatelem WEBnetu a jeho centrálním správcem je CIV.

6. Provozovatelem a správcem části WEBnetu, serveru nebo počítačové učebny (laboratoře) je pracoviště ZČU, které má část WEBnetu, server nebo počítačovou učebnu ve správě. Vyžaduje-li to charakter pracoviště, provozovatel vydává pro toto pracoviště provozní řád, který je v souladu s touto směrnicí. Vzor provozního řádu poskytne provozovateli na vyžádání CIV.
7. Administrátorem je zaměstnanec ZČU, kterého vedoucí pracoviště pověřil k výkonu činností souvisejících se systémovou správou a údržbou provozovaného systému.

II. ZÁSADY POUŽÍVÁNÍ WEBNETU

1. Přístup do jiných počítačových sítí, který je prostřednictvím WEBnetu zprostředkován, je umožněn pouze pro vzdělávací, výzkumné a vývojové nebo umělecké účely a pro další tvůrčí činnost. Při přístupu k informačním zdrojům je nutno striktně dodržovat pravidla chování platná v přistupované síti.
2. Počítače, notebooky a další mobilní zařízení lze připojovat k síti WEBnet jen na vyhrazených místech a prostředky k tomu určenými. Používání bezdrátového připojení (WiFi) je stanoveno provozním řádem pro připojování mobilních zařízení, který zpracovává a zveřejňuje CIV na adrese <http://support.zcu.cz>.
3. Při práci v síti WEBnet je zejména zakázáno:
 - a) připojovat komunikační zařízení (směrovače, prepínače apod.) nebo celé sítě do WEBnetu bez souhlasu CIV,
 - b) instalovat bez schválení administrátora programové vybavení neúměrně zvyšující zatížení WEBnetu a serverů,
 - c) neoprávněně instalovat, rozmnožovat nebo sdělovat veřejnosti prostřednictvím sítě WEBnet díla, počítačové programy, databáze a další výsledky duševní tvůrčí činnosti, které jsou chráněny právem duševního

- vlastnictví (zejména autorským zákonem, zákonem o ochraně osobních údajů a zákonem o utajovaných skutečnostech),
- d) modifikovat neoprávněně programy, data nebo technické vybavení v majetku či užívání ZČU (např. taková změna konfigurace počítače nebo terminálu, která by měla vliv na provoz sítě),
 - e) poškozovat nebo ničit počítačové prostředky (počítače, programové vybavení, komunikační linky),
 - f) zprostředkovávat přístup k síti a k dalším službám WEBnetu jiným právníkům nebo fyzickým osobám,
 - g) pracovat pod cizí identitou nebo zneužívat nedbalosti jiných uživatelů (např. opomenutí odhlášení, nevhodná ochrana souborů) k přístupu k cizím datům nebo informacím,
 - h) odposlouchávat provoz a vytvářet kopie zpráv procházejících jednotlivými uzly sítě, ledaže jde o výkon takové činnosti v rámci výuky specializovaných předmětů odbornou katedrou, přičemž tato činnost musí být prováděna výhradně v laboratořích této katedry za podmínek, které určí provozovatel této laboratoře a se souhlasem dotčených uživatelů,
 - i) používat takové programové prostředky, které mohou vést k získání cizí identity,
 - j) používat programové prostředky s cílem získání neodůvodnitelné anonymity (např. posílání anonymní pošty apod.),
 - k) pokoušet se získat přístupová práva, která nebyla přidělena administrátorem (např. neautorizovaný přístup k libovolným neveřejným informačním zdrojům ZČU nebo třetích osob); pokud uživatel získá taková práva chybou programového či technického vybavení, je povinen na tuto skutečnost neprodleně upozornit administrátora,

- l) vytvářet programy napomáhající činnostem specifikovaným v písm. (3d) až (3k) nebo je používat,
- m) používat počítačové prostředky ZČU k činnostem uvedeným v písm. (3d) až (3k) proti jakékoli jiné organizaci, jejíž počítačové prostředky jsou dostupné prostřednictvím WEBnetu,
- n) využívat služby WEBnetu pro šíření obchodních informací, pro reklamní účely, pro politickou nebo náboženskou agitaci nebo pro šíření informací, které jsou v rozporu s právními předpisy, vnitřními předpisy a vnitřními normami ZČU, etickými nebo morálními normami nebo které mohou poškodit jméno ZČU,
- o) obtěžovat ostatní uživatele nevyžádanou elektronickou poštou.

III. ZÁKLADNÍ POVINNOSTI A PRÁVA CIV

1. CIV odpovídá za provoz WEBnetu a funkčnost připojení jednotlivých pracovišť.
2. CIV odpovídá za provoz centrálních síťových služeb a počítačových učeben ve správě CIV; zpracovává a zveřejňuje jejich provozní řády na adrese <http://support.zcu.cz>.
3. CIV metodicky řídí administrátory v oblasti pravidel používání WEBnetu.
4. CIV má právo monitorovat provoz sítě WEBnet. V případě odůvodněné potřeby kontroly oprávněnosti přístupu ke zdrojům sítě nebo jiného porušování této směrnice může pověřený pracovník na základě rozhodnutí ředitele CIV monitorovat činnost konkrétního uživatele WEBnetu.
5. CIV má právo dočasně omezit přístup ke službám WEBnetu při důvodném podezření z porušování této směrnice.
6. CIV má právo v případě důvodného podezření ze zneužití uživatelského konta okamžitě zablokovat uživatelské konto.

Informaci o zablokování uživatelského konta předá CIV neprodleně příslušnému nadřízenému pracovníkovi nebo studijnímu oddělení příslušné fakulty nebo vysokoškolského ústavu.

IV. ZÁKLADNÍ POVINNOSTI PROVOZOVATELE

1. Provozovatel podle čl. I. odst. 6 je povinen zabezpečit vhodnými prostředky používanou výpočetní techniku. Povinnost ochrany se vztahuje na používané technické prostředky, programové vybavení a všechna data.
2. Provozovatel podle čl. I. odst. 6 je povinen zajistit, aby veškeré jím používané počítače v síti WEBnet byly řádně zaregistrovány a aby uživatel používal výhradně centrálně přidělené adresy.
3. Provozovatel podle čl. I. odst. 6 je na spravovaných zařízeních povinen prostřednictvím administrátorů zajistit ochranu autorských práv a oprávněné používání produktů a dodržování stanovených licenčních podmínek.
4. Provozovatel podle čl. I. odst. 6 vytváří a ruší uživatelské konto k serveru nebo informačnímu systému. Provozovatel je při vytváření konta povinen dodržovat jednotné zásady vytváření uživatelských jmen a společné zásady administrace, které vytváří CIV.

V. PRÁVA A POVINNOSTI UŽIVATELE

1. Základním právem uživatele je právo na získání uživatelského konta.
2. Ke komerčním účelům je uživatel oprávněn využívat WEBnet výhradně v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a se směrnicí o doplňkové činnosti.
3. Uživatel je povinen:

- a) seznámit se se způsobem používání a pravidly sítě WEBnet před prvním přístupem k WEBnetu,
- b) respektovat provozní řády vztahující se k používaným prostředkům, službám nebo prostorám vydávané jednotlivými provozovateli,
- c) respektovat rezervace počítačů, počítačové učebny nebo jiných technických zařízení rozvrhovaných prostřednictvím rezervačního systému,
- d) respektovat pokyny oprávněných osob a administrátora a na jejich požádání prokázat svoji totožnost (identifikační karta ZČU, index, občanský průkaz, cestovní pas),
- e) používat WEBnet v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách výhradně k plnění studijních nebo pracovních povinností v rámci vzdělávací, výzkumné a vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a doplňkové činnosti ZČU,
- f) uzavřít své uživatelské konto netriviálním heslem, které je povinen udržovat v tajnosti před ostatními uživateli nebo třetími osobami,
- g) zabezpečit ochranu autorských práv a dalších práv duševního vlastnictví, osobních a citlivých údajů.

VI. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

1. Porušení této směrnice je porušením pracovní kázně nebo může být posouzeno jako disciplinární přestupek. Tímto ustanovením není dotčeno právo ZČU na náhradu způsobené škody ani občanskoprávní nebo trestněprávní odpovědnost uživatele.

PŘÍLOHA 1: VYTVÁŘENÍ ORION KONTA

1. Zaměstnanec ZČU získává právo na vytvoření ORION konta v den vzniku jeho pracovního poměru k ZČU a ztrácí toto

právo ke dni skončení jeho pracovního poměru k ZČU. Pro posouzení nároku jsou rozhodující údaje v personální agendě ZČU.

2. Student ZČU získává právo na vytvoření ORION konta dnem zápisu ke studiu na ZČU a ztrácí toto právo v den ukončení nebo přerušování studia. Pro posouzení nároku jsou rozhodující údaje ve studijní agendě ZČU.
3. Třetí osoba získává právo na vytvoření ORION konta na základě platné smlouvy pokud ke své činnosti toto konto potřebuje a ztrácí toto právo ke dni skončení platnosti smlouvy. Uvedené skutečnosti sděluje CIV vedoucí pracoviště, kde třetí osoba provádí činnost podle smlouvy (dále jen “garant”). Garant je odpovědný za to, aby příslušná smlouva obsahovala ustanovení o tom, že třetí osoba je vázána ustanoveními této směrnice a ustanovení o tom, že v případě porušení smlouvy má ZČU právo na zrušení ORION konta. Garant dále odpovídá za pravdivé uvedení a aktualizaci informací o vztahu třetí osoby k ZČU. Garant je zejména povinen neprodleně informovat CIV o pominutí důvodu k užívání konta třetí osobou. Evidenci uživatelských kont třetích osob vede CIV.
4. Zaměstnanec, student nebo třetí osoba si ORION konto vytváří zpravidla samoobslužně podle návodu, který CIV zveřejňuje na <http://support.zcu.cz>. Podporu při vytváření ORION konta poskytuje HelpDesk CIV.
5. Při vytváření ORION konta je uživatel povinen prokázat svoji totožnost občanským průkazem nebo pasem. Zaměstnanec nebo student ZČU může jako doklad totožnosti použít identifikační kartu ZČU.
6. Zablokování ORION konta zajistí CIV automaticky k okamžiku, kdy je údaj o zániku práva na vytvoření Orion konta zanesen do personální agendy, studijní agendy nebo evidence kont třetích osob. Nevratně pak CIV zruší ORION konto,

pokud zaměstnanci, studentovi nebo třetí osobě do šesti měsíců nevznikne právo na vytvoření ORION konta.

B

Provozní řád veřejných počítačových učeben CIV

Vyhláška ředitele CIV č. 1/2006.

I. OBECNÁ USTANOVENÍ

1. Tento provozní řád upravuje práva a povinnosti uživatelů v počítačových učebnách CIV v souladu s odstavcem 2 článku III směrnice rektora 8R/1998 (*Pravidla používání sítě WEB-net*).
2. Vstupem do počítačové učebny CIV je uživatel povinen dodržovat tento provozní řád.
3. Vstup do počítačových učeben CIV je povolen pouze studentům, zaměstnancům ZČU a osobám pověřených dozorem nebo údržbou. Jiné osoby mají povolen vstup pouze v rámci kurzů a školení organizovaných ZČU.
4. Při vstupu do počítačové učebny CIV s elektronickým zámekem ovládaným kartou JIS uživatel odpovídá za to, že s ním nevstoupí do učebny další osoba bez ověření snímačem JIS a že po vstupu do učebny budou dveře zavřeny.
5. Kterákoli osoba přítomná v počítačové učebně CIV je povinna na požádání oprávněných pracovníků prokázat svoji příslušnost k ZČU průkazem studenta/zaměstnance (kartou JIS). V případě pochybností jsou pracovníci HelpDesku oprávněni požadovat prokázání totožnosti (občanským průkazem, cestovním pasem nebo jiným dokladem). Odmítne-li

osoba přítomná v učebně prokázat svoji totožnost, bude předána bezpečnostní službě ZČU nebo Policii ČR.

6. Počítačové učebny CIV jsou nepřetržitě monitorovány kamerovým systémem.
7. Veškeré porušování tohoto provozního řádu bude řešeno v souladu s disciplinárním řádem CIV.

II. POVINNOSTI UŽIVATELŮ

1. Uživatelé jsou povinni dodržovat směrnici rektora 8R/1998 (*Pravidla používání sítě WEBnet*), včetně jejích novelizací, a tento provozní řád.
2. Uživatelé jsou povinni se řídit pokyny pracovníků CIV. Pokyny mohou být vydány ústně nebo formou písemné vývěsky.
3. Uživatelé smějí prostředky počítačové učebny používat pouze v souladu s *Pravidly používání sítě WEBnet*. V případě, že je učebna zařazena v rezervačním systému, je uživatel povinen rezervace respektovat.
4. Není dovoleno nepřiměřené nebo zbytečné obsazování a využívání pracovních stanic (jako například pouštění distribuovaných výpočtů v celé učebně nebo zamykání pracovních stanic na neopodstatněně dlouhou dobu).
5. V učebnách platí striktní zákaz provozování činností vedoucích k poškození hardware. Za takovouto činnost se považuje také konzumace jídla nebo pití z neuzavíratelné nádoby.
6. Je zakázáno zasahovat do hardwarového vybavení učeben, přemisťovat počítače nebo kabeláž. Povoleno je připojování pouze takových periferních zařízení, jejichž použití nepoškodí hardware a nebude omezovat ostatní uživatele.
7. Uživatel nesmí omezovat ostatní uživatele, např. rušit je hlukem, hlasitou hudbou nebo telefonováním.

8. Je zakázáno zavádět operační systém z donesených médií (CD, USB disk. . .).
9. Připojení notebooků je dovoleno jen na místech speciálně k tomu určených.
10. Zjistí-li uživatel nekompletnost nebo nefunkčnost počítačové sestavy, je povinen závadu neprodleně oznámit pracovníkům HelpDesku CIV.
11. Pracovníci HelpDesku CIV mají právo kdykoli požádat uživatele o ukončení práce nebo opuštění učebny.
12. Do počítačové učebny CIV je možné vstupovat pouze v řádně očištěné obuvi.

Provozní řád pro připojování mobilních zařízení

Směrnice ředitele CIV č. 3/2006.

I. OBECNÁ USTANOVENÍ

1. Tento provozní řád upravuje připojování mobilních zařízení k počítačové síti ZČU (dále jen WEBnet).
2. Uživatelem se rozumí studenti ZČU, zaměstnanci ZČU, hosté a uživatelé jiných vzdělávacích institucí využívající síť WEBnet na základě příslušných roamingových nebo jiných smluv.
3. Mobilním zařízením se typicky rozumí notebook, PDA nebo jiné zařízení vybavené síťovým komunikačním rozhraním.
4. Identita a oprávnění uživatele pro mobilní přístup do počítačové sítě WEBnet jsou ověřovány na základě jména a hesla přiděleného centrálním systémem pro autentizaci uživatelů mobilních zařízení.
5. Míru zabezpečení informací přenášovaných bezdrátovou (WiFi) částí sítě WEBnet vůči nežádoucímu odposlechu si dle svého uvážení a možností svého mobilního zařízení zvolí uživatel (např. WEP, WPA, WPA2).
6. Veškeré porušování tohoto provozního řádu bude řešeno v souladu s disciplinárním řádem CIV

a) domluvou,

- b) zablokováním konta pro mobilní připojení na stanovenou dobu (minimálně měsíc, maximálně rok),
- c) trvalým zablokováním konta pro mobilní připojení,
- d) předání případu k řešení vyšším instancím (disciplinární komise fakult, Policie ČR, WEBnet).

II. CHOVÁNÍ UŽIVATELE MOBILNÍHO ZAŘÍZENÍ

1. Uživatelé jsou povinni dodržovat směrnici rektora č. 8R/1998 (*Pravidla používání sítě WEBnet*) včetně jejích novelizací a tento provozní řád.
2. K síti WEBnet smějí uživatelé připojovat pouze registrovaná koncová mobilní zařízení, tj. je zakázáno zprostředkovat připojení dalších uživatelů nebo zařízení.
3. Uživatelské mobilní koncové zařízení připojované do sítě WEBnet musí vyhovovat platným normám podle používaných technologií:
 - a) specifikaci IEEE 802.3 Ethernet/Fast Ethernet 10/100BaseT/ TX pro pevné připojení kabelem,
 - b) homologaci dle IEEE 802.11b/g pro bezdrátový přístup.
4. Pro přidělení IP adresy je uživatel povinen používat DHCP protokol. Nastavení statické IP adresy není povoleno a je chápáno jako hrubý přestupek proti *Pravidlům používání sítě WEBnet*.
5. Koncové mobilní zařízení připojované do sítě WEBnet musí být odpovídajícím způsobem zabezpečeno vhodnou konfigurací systému, aplikací bezpečnostních záplat atd.

D

Provozní řád kolejních sítí ZČU

Vyhláška ředitele CIV č. 4/2006.

I. OBECNÁ USTANOVENÍ

1. Tento provozní řád upravuje používání lokálních počítačových sítí (dále jen kolejní síť nebo síť) provozovaných v budovách kolejí ZČU nebo ubytoven připojených k síti WEBnet bez ohledu na to, zda se jedná o síť zřízenou ZČU nebo jiným subjektem.
2. Podmínky provozu výpočetní techniky na kolejích upravuje kolejní řád a provozovatel dané koleje.
3. CIV neposkytuje uživatelům kolejní sítě přímou technickou pomoc. Podpora uživatelů je poskytována prostřednictvím pověřených správců (čl. II. odst. 1).

II. PŘIPOJENÍ DO KOLEJNÍ SÍTĚ

1. Právo používat kolejní síť má každý ubytovaný student. Připojení může být odmítnuto, neumožňují-li to organizační, technické nebo kapacitní důvody.
2. Přístup do kolejní sítě je uživateli umožněn na základě registrace, při které uvede mj. hardwarovou adresu svého počítače. Registrace probíhá samoobslužně prostřednictvím webových stránek kolejního informačního systému.
3. Registrace se provádí vždy na jeden akademický rok.

4. Připojovaný počítač musí splňovat platné normy podle používaných technologií, zejména specifikaci IEEE 802.3 Ethernet/Fast Ethernet 10/100BaseT/TX.
5. Připojením do kolejní sítě se uživatel zavazuje dodržovat podmínky používání sítě WEBnet a tohoto provozního řádu.

STUDENTSKÁ SAMOSPRAVA

1. Pro správu kolejních sítí jsou pověřenou organizační jednotkou ZČU určení oficiální správci kolejních sítí (dále jen správce). Správci jsou odpovědní CIV a SKM.
2. Správce má tyto povinnosti:
 - a) připojovat uživatele (konkrétní postup je specifický pro jednotlivé koleje a správce je s postupem seznámen při nástupu do funkce),
 - b) vést informace o připojených uzlech a jejich uživateli v síti,
 - c) sledovat DNS a DHCP záznamy tak, aby byly podchyceny všechny koncové stanice,
 - d) sledovat síť a snažit se případné problémy v přiměřeném čase napravit,
 - e) informovat CIV o případných problémech, které mají zásadní vliv na provoz sítě,
 - f) informovat CIV o uživateli, kteří i přes jeho snahu o nápravu nadále využívají síť v rozporu s *Pravidly používání sítě WEBnet* a v rozporu s jinými nařízeními ve vztahu k počítačové síti a ZČU,
 - g) řešit problémy uživatelů lokálního charakteru,
 - h) informovat CIV o změnách v síti či síťových prvcích, které jsou zásadního charakteru pro funkci sítě/prvku.
3. Správce pro udržitelný chod kolejní sítě má následující práva:

- a) v odůvodněných případech dostupnými prostředky omezit/zamezit přístup do sítě na pokyn pracovníků CIV, na pokyn vedoucího SKM nebo podle vlastního zdůvodnitelného uvážení. Důvod je v tomto případě povinen nahlásit na CIV,
 - b) navrhopvat CIV změny v nastavení sítě,
 - c) předávat CIV a SKM případné požadavky uživatelů,
 - d) v nutných případech provést zásadnější změnu nastavení serverů/sítě (ovšem pouze dle oprávnění na jednotlivé prvky sítě) a tuto změnu bez prodlení ohlásit na CIV.
4. Za vykonávanou činnost má správce nárok na přiměřenou odměnu.

III. CHOVÁNÍ UŽIVATELE KOLEJNÍ SÍTĚ

1. Uživatel je povinen řídit se pokyny pověřených správců kolejních sítí a poskytnout jim součinnost při výkonu jejich funkce.
2. Uživatel je povinen používat IP adresu přidělenou při registraci (nejlépe protokolem DHCP). Nastavení jiné statické IP adresy je chápáno jako hrubé porušení těchto pravidel.
3. Uživatel je povinen udržovat své registrační údaje v aktuální podobě.
4. Každý uživatel plně zodpovídá za veškeré informace, které v kolejní počítačové síti zpřístupnil.
5. V budovách, kde není instalována profesionální strukturovaná kabeláž, smí student zasahovat do kabeláže jen se souhlasem správce. Zásahy do profesionální strukturované kabeláže jsou zakázány.
6. Uživatel kolejní sítě nesmí

- a) vyvíjet takovou činnost, která by ostatním uživatelům bránila v řádném používání sítě nebo je dokonce nějak poškozovala,
 - b) jakýmkoli způsobem zprostředkovávat připojení dalším osobám nebo subjektům,
 - c) připojovat další síťová zařízení bez vědomí správce nebo připojovat jakákoliv komunikační bezdrátová zařízení (WiFi),
 - d) vyvíjet či používat prostředky sloužící k obcházení definovaných pravidel připojení, zejména takové, které jakýmkoli způsobem umožňují přístup z vnějšku kolejní sítě k datům či jiným zdrojům umístěným uvnitř.
7. S uživatelem, který tato pravidla poruší, bude v souladu s disciplinárním řádem CIV přešůpek řešen podle závažnosti
- a) domluvou,
 - b) zablokováním přístupu do kolejní počítačové sítě na stanovenou dobu (minimálně týden, maximálně rok),
 - c) trvalým zablokováním přístupu do kolejní počítačové sítě,
 - d) předání případu k řešení vyššími instancemi (disciplinární komise fakult, Policie ČR).